

সাহিত্য একাডেমী বাঁটা প্ৰাপ্ত প্ৰথম অসমীয়া গ্ৰন্থ

কলকল্প

যতীন্দ্ৰ নাথ দূৰৰা

বনফুল কেৱলীয়া গ্ৰন্থকাৰৰ আপডাল নোপোৱা অন্তৰ বকৰানিত
আপোনা-আপুনি ফুটি ওলোৱা ফুলৰ কৰণি। বনফুল যেতিয়া গোকৰ বাবে
কবি দায়ী হব নোৱাৰে। কোন ফুলৰ গোকৰ কেনে ৰাগী পঢ়ুৱৈয়ে শুঙি
চাব। কবিৰ নাড়ীজ্ঞান থকা পাতনি লিখকৰ মতে কিন্তু গন্ধৰ সৌৰভে
কবিক উন্ননা কৰি তুলিছে - যেনেকৈ 'নাভিকমলত' ফুটি ওলোৱা
গন্ধকলাইৰ গন্ধে গন্ধ পহুৰ দিক্‌বিদিক জ্ঞান হেৰুৱায়।

- বাণীকান্ত কাকতি

পাতনি

দুৱৰাৰ কাব্যৰ পাতনি লেখিবলৈ যোৱা ধৃষ্টতা নহলেও মোৰ পক্ষে যে দুঃসাহসিকতা তাক নকলেও হয়। তথাপি বাধ্য হ'লো অনুৰোধ ৰক্ষা কৰাতকৈ কবিৰ লগত ব্যক্তিগত ঘনিষ্ঠতা ছেদৰ আশঙ্কাতহে। দুৱৰাৰ পূৰ্ব-প্ৰকাশিত 'আপোন সুৰ' আৰু আজিৰ 'বনফুল' - দুয়োখনি কবিতাৰ পুথি মোৰ 'অত্যাচাৰত' প্ৰকাশ হৈছে। 'বনফুল'ৰ পাতনি লেখোৱাই কবিয়ে সেই অত্যাচাৰৰ প্ৰতিশোধ লবলৈ বিচাৰিছে - "...এইখনেই মোৰ শেষ কবিতাৰ পুথি। নতুনকৈ লেখাও নাই আৰু নোৱাৰিম; কাৰণ অৱস্থা প্ৰতিকূল। তুমি জানাই যে মই অৱস্থাৰ দাস আৰু তুমি নোহোৱাহেঁতেন মোৰ কবিতাবোৰ হাতে লিখা অৱস্থাতে মৰহি গ'লহেঁতেন।

..."অত্যাচাৰী' আৰু 'নিপীড়িত'ৰ মাজৰ মধুৰ সম্বন্ধ অটুত ৰখাৰ কাৰণেই তোমাৰ পৰা পাতনি এখন লাগিবই..." লাগ বোলা বস্তুটো নেপাই সৰু ল'ৰাৰ দৰে ওফোন্দ পতা দুৱৰা কবিৰ অভ্যাস। ঠেহ লাগিবলৈ দিয়াতকৈ ভুৰুকুৱাই নিচুকুওৱা উত্তম পস্থা। তাৰ ফলতে এই পাতনি।

দুৱৰাৰ কবিতা সৰ্বজন সমাদৃত হোৱাৰ সৰ্বপ্ৰধান গুণ তেওঁৰ কবিতাৰ ভাষা। দুৱৰাৰ কবিতাত ভাষাৰ জটিলতা, শব্দৰ দুৰ্ৰোধিতা, অৰ্থৰ অস্পষ্টতা নাই। তেওঁৰ কাব্যৰ ভাষা শিশুৰ দৰে সৰল, স্বভাৱ সুন্দৰী ৰমণীৰ দৰে নিৰলঙ্কাৰ। ইংৰাজ কবি ওৱড্‌ছৱৰ্থে এনে ভাষাকেই কাব্যৰ উপযুক্ত বাহন বুলি নিৰ্দেশ কৰি লৈছে। কবিৰ কাব্যপ্ৰেৰণাও সহজ আৰু

স্বতঃপূৰ্ণ। ই অসমীয়াৰ জাতিগত ভাবনাৰ অনুকূল। দুৱৰাৰ কবিতাত পাহৰি যোৱা অসমীয়া বনগীতৰ কথা সুৰ নতুন ৰূপত নবীন ছন্দত ধ্বনিত হৈছে। সেয়ে তেওঁৰ কবিতাক গীতাত্মক ‘লিৰিক’ কবিতাৰ পৰ্য্যায়লৈ তুলিছে। দুৱৰা এই বিষয়ত আধুনিক অসমীয়া কাব্য বুৰঞ্জীত যুগ প্ৰৱৰ্ত্তক কবি। তেওঁৰ প্ৰতিটি কবিতাতে কাব্যতকৈ কবিৰ পৰিচয় অধিকভাৱে পৰিস্ফুট; প্ৰতি ফাঁকি কবিতা হৃদয় বীণৰ ঝঙ্কাৰহে মাথোন। আপোন অন্তৰত সৃষ্টি পাতনিৰ ভঙ্গা পতা ছবি আঁকি কবি আপোন ভাবতে আপুনি বিভোৰ। আত্মনিমগ্ন কবিয়ে নিজেই গাইছে নিজেই শুনিছে –

মোৰ গান ময়ে গাওঁ
শুনি শুনি ময়ে তল যাওঁ
গানৰ শেষত
শুনোতা গাওঁতা দুয়ো
একে হৈ পাৰকে নাপাওঁ।
(মোৰ সৰগ)

দুৱৰা মুখ্যতে প্ৰেমৰ কবি, সৌন্দৰ্য্যৰ উপাসক। তেওঁ প্ৰেমৰ সপোন দেখে, প্ৰেমৰ কবিতা লেখে। দুৱৰা কবিৰ মতে প্ৰেম আৰু সৌন্দৰ্য্য একে পাহি ফুলেৰে বিভাজনব্যৰ্থ কৰ্ণ আৰু সৌৰভ। য’তে প্ৰেম ত’তে সৌন্দৰ্য্য। কবিয়ে এই প্ৰেম মানুহৰ অকপট প্ৰেম-প্ৰীতি, স্নেহ-ভালপোৱাৰ মাজত বিচাৰি হাবাথুৰি খাইছে। কিন্তু পৃথিৱীত অবিকল প্ৰেমপ্ৰীতি বিৰল। প্ৰেমৰ লগত ব্যথা বেদনা বিচ্ছেদ বিষাদ লাঞ্ছনা-গঞ্জনা, অৱহেলা অৱসাদ জড়িত হৈ সপ্তকৰ্ণ ৰঞ্জিত ইন্দ্ৰধনুৰ সৃষ্টি হৈছে (ইন্দ্ৰধনু)। সেই হেতুকেই দুৱৰাৰ কবিতা নানাভাব বৈচিত্ৰ্যেৰে সমৃদ্ধিশালী। কোনো কবিতাত মিলন

আকাঙ্ক্ষাৰ আনন্দ, কোনোটিত প্ৰত্যাখানৰ নিদাৰুণ মৰ্মাঘাত, কোনোটিত ব্যৰ্থ-জীৱনৰ অকলশৰীয়া অসহায়তা, কোনোটিত অতৃপ্তিৰ দীৰ্ঘশ্বাস, কোনোটিত বিদায়ৰ বেদনা ধ্বনিত হৈছে। সৌন্দৰ্য্য পিয়াসী কবিহৃদয়ে সমাজ-সংসাৰত অকপট প্ৰেম অনাবিল সৌন্দৰ্য্য বিচাৰি ব্যৰ্থ মনোৰথ হৈ নিখিল বিশ্বৰ বায়ু পানী সূৰ্য্যালোক, বিটপ-বিহঙ্গমৰ মাজত সহৃদয়তা স্থাপনৰ কল্পনা কৰিছে। বিশ্বব্যাপিনী সৌন্দৰ্য্যৰ বিচিত্ৰ ৰেখাই ধ্যান-তন্ময় কবিৰ চিত্ত নানাভাৱে আলোড়িত কৰিছে। পখীৰ সঙ্গীত, মৌমাখিৰ গুঞ্জন, ফুলৰ সুসমা, পুৱাৰ পোহৰ, সন্ধিয়াৰ হেঙুলী ৰহণ, বিজুলীৰ চিকমিক হাঁহি, নিজৰাৰ কুলুকুলু ধ্বনি, জোনৰ পোহৰত তিৰবিৰাই জিলিকা লুইতৰ ৰূপালী চাপৰি, বাৰিষাৰ বগা ডাৱৰৰ শাৰী—সকলোৱেই কবিৰ অন্তৰত এক অতীন্দ্ৰিয় অনুভূতিৰ সৃষ্টি কৰিছে। বিশ্বফুলনিত কবি জাকিমাৰি উৰি ফুৰা সৌন্দৰ্য্যসন্ধানী পখিলা। ‘পাখীত পোহৰ সানি’ পখিলাৰ যেনেকৈ ফুলৰ লগত এক হবৰ অভিলাষ সেইদৰে কবিৰো বিশ্বসৌন্দৰ্য্যৰ লগত একীভূত হবৰ ঐকান্তিক আকুতি -

কেতিয়ানো সুন্দৰৰ মধুৰ পৰশে

কাষ চাপি লবহি চপাই।

(এটি উৰি যোৱা ৰাজহাঁহলৈ)

কবিয়ে এইভাৱে প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন ৰূপ ভঙ্গিমাৰ লগত নিবিড় অন্তৰঙ্গতা আকাঙ্ক্ষা কৰিছে। প্ৰকৃতিৰ ৰূপ, ৰস, গন্ধ স্পৰ্শ কবিয়ে প্ৰাণভৰি উপভোগ কৰিছে। প্ৰকৃতিৰ প্ৰতিটি ৰেখাই, বননিৰ বনৰীয়া সুৰে, বৰ্ণৰ বৈচিত্ৰ্যই, গন্ধৰ সৌৰভে কবিক উন্মনা কৰি তুলিছে। অতীন্দ্ৰিয় ৰহণেৰে

ৰঞ্জিত হেতু চিৰ পৰিচিত গাওঁখনৰ প্ৰতিটি ৰেখাই নবীন সৌন্দৰ্য্যেৰে
দুৱৰৰাৰ কবিতাৰ শাৰীয়ে শাৰীয়ে নাচি নাচি দেখা দিছে। (নৱৰীয়া যায়
ভটিয়াই)

স্থূল বস্তুসৌন্দৰ্য্যৰ পৰা ভূমাৰ সৌন্দৰ্য্য বিৰামবিহীনভাৱে অন্বেষণ,
সন্ধিয়া জিলিকা সুদূৰ দেশৰ উদ্দেশ্যে অন্তহীন গতি (এই বাটে নাহিবা
দুনাই)— এয়ে দুৱৰৰাৰ কবিতাৰ দাৰ্শনিক পৰিচয়। নদী, নাও, নাৱৰীয়া –
এই প্ৰতীক ত্ৰয়ৰ সহায়ত কবিয়ে জীৱনৰ গতি-সোঁতত নাৱৰীয়াই জীৱন
নাও মেলি দিছে –

অজানৰ সুৰে নিয়ে টানি
সোঁত তাৰ চিৰলগৰীয়া।
(চিৰলগৰীয়া)

শত বাধা-বিঘিনি, ধুমুহা-খেৰেকনি, বিদ্যুৎ-বজ্ৰপাত সকলোকে
আওকাণ কৰি সংসাৰ বিৰাগী কবি আজি অন্তহীন সুদূৰৰ অভিসাৰত –

মুকলি মনেৰে দিম মেলি নাওখনি
পিচলৈ নেচাওঁ দুনাই।
অনন্তত বই থকা সূৰ্য্যৰ সোঁতত
..... ।

দুৱৰাৰ কবিতা সোণোৱালী দেশৰ পিনে অবিৰত যাত্ৰাৰ কাহিনী।
তেওঁৰ কবিতাই ঐতৰেয় ব্ৰাহ্মণত দেৱতাই ৰোহিতক দিয়া উপদেশ স্মৰণ
কৰায়-

চৰণ্ বৈ মধু বিন্দতি চৰণ্ স্বাদুস্বমৃদূৰম্

সূৰ্য্যস্য পশ্য শ্ৰেমানং যো ন তন্দ্রয়তে চৰণ্ ॥

চৰৈবতি, চৰৈৱতি।

যাত্ৰাৰ উদ্যোগ কৰণ বিননিৰে বিজড়িত, অতীত স্মৃতিৰে
বিমণ্ডিত। বিদায়ৰ সময়ত পুৰণি পৃথিৱীৰ সনাতন ৰূপটো মধুৰ; আৰু
অৰ্বাচীন হৈ মানসপটত ভাঁহি উঠে; এৰি যাওঁ বুলিও যাবলৈ সত নেযায়।
যাত্ৰ উদ্যোগ কালত মন এপিনে আসন্ন বিচ্ছেদৰ দুৰ্ভাৱনাত আনপিনে
আগন্তুক ভবিষ্যতৰ অস্পষ্ট উদ্দীপনাত দোদুল্যমান। ই জানিবা নৱ-বধুৰ
প্ৰথম স্বামীৰ ঘৰ কৰিবলৈ ওলোৱা ন যযৌ ন তস্তৌ অৱস্থা। দুৱৰাৰ
কবিতা জীৱন-মৰণৰ সীমা পাৰ হৈ যাবলৈ উদ্যোগ কৰা যাত্ৰাৰ ছবি-
তেওঁৰ আশাবাদী জীৱনৰ চলন্ত ইতিহাস।

বিৰিঞ্চিকুমাৰ বৰুৱা

গুৱাহাটী

১ আহাৰ, ১৮৭৪ শক

বনফুল

কোনোৱে দূৰতে চায় কোনোৱেবা চুই যায়
চেনেহ কণিকা বুলি কৰোঁ তাকে ভুল।
সপোন আঁতৰি গলে দিঠকে জনাই দিয়ে,
বাটৰ কাষৰ মই বননিৰ ফুল।

জীৱন মহিমা

(১)

জীৱনৰ বোৱা নইখনি,
পাৰত আৰি থকা সপোন কুঞ্জৰ
আঁৰে আঁৰে ফুৰো মই লগৰী হেৰাই
দুচকুত আকুল চাৰনি ।
নিজৰ পাহৰা বাট
কোনে মোক দিব সোঁৱৰাই ?
ফুৰোঁ মই লগৰী হেৰাই ।

(২)

পশ্চিমত আবেলিৰ বেলি,
লাহে লাহে সন্ধিয়াই ঢাকিব ধৰণী,
অকণি পোহৰ তাৰ হেঙুলী বহণ
নৈয়ে যেন লব আকোঁৱালী !
নিৰাশা নিজম বাট,
সমল মাথোন সোঁৱৰাই
যৌৱনৰ অৰুণ কিৰণ,
অতীতৰ হেঙুলী বহণ ।

(৩)

পথৰ পথিকে লগ পাই
দেখিও বিমোৰ মোক নেমাতে একোকে,

আগবাঢ়ি মাতিলেও নিদিয়ে সক্ষান,
মিচিকি হাঁহিৰে গুচি যায়।
উৰনীয়া পখীটিয়ে
অচিন পথত ধৰে তান,
বই যায় বিষাদৰ গান।

(৪)

কেতিয়াবা কোনো জনে আহি,
অযাচিতে ঢালি দিয়ে হিয়াৰ সম্ভাৰ,
খন্তেকীয়া লগ লই পথ উজলায়,
মুখত বিৰিঙে মোৰ হাঁহি।
আহি আহি থাকোতেই
কেনিবাদি হঠাতে লুকায়।
মুখৰ হাঁহিটি মাৰ যায়।

(৫)

অবিৰাম বয় নাই খনি
পখীৰ সঙ্গীত আৰু ফুলৰ সুসমা,
সপোন কুঞ্জৰ যত মায়া মধুৰিমা,
অতীতৰ মধু সোঁৱৰণী।
সকলো সামৰি লই
আগুৱাওঁ নজনা বাটত
কোনে ক'ব ক'ত তাৰ সীমা ?
হেৰুৱাই জীৱনৰ মধুৰ মহিমা।

দূৰণিৰ সুৰ

আমি শুনি শুনি যাওঁ দূৰলই
হাবিৰ মাজেদি গই
পৰ্বত বুকুত ৰই, নাচি নাচি আহোঁ কাষলই
উৰি উৰি যাওঁ দূৰলই
নিয়ৰৰ কণা যেন ফুলৰ পাহিত
থাকো আমি চিক মিক বিজুলী হাঁহিত,
ক্ষণ্তক পোহৰ ধৰি,
ক্ষণ্তক উজ্জ্বল কৰি,
সাগৰৰ বুকুলই উৰি উৰি যাওঁ,
নিমিষতে কেনিবা লুকাওঁ।
আছিলোঁ আছিলোঁ আমি ধৰাহি আমাক,
পখিলাৰ সতে উৰি
ফুলে ফুলে পৰি পৰি
চেনেহৰ মৌ টুপি বিলাম তোমাক,
পাৰা যদি ধৰাহি আমাক।
শুনা সেই বননিৰ বনৰীয়া সুৰ,
মাতিছে আমাক আমি যাওঁ বহু দূৰ।
পোহৰৰ সতে য'ত আন্ধাৰ মিলিছে
দূৰ দূৰণিৰ সুৰ আপুনি বাজিছে,
মৌ মাখি উৰি উৰি
গুণ গুণ কৰি কৰি

বতাহত বননিৰ কঁপনি তুলিছে,
সুদূৰত সুৰ শুনা আপুনি বাজিছে।
 মেলানি মাগিলো আজিলৈ,
 নাহেঁ নাহেঁ আৰু কাষলৈ,
আন্ধাৰ পুৰীত থাকি, আন্ধাৰ সপোন দেখি
 আন্ধাৰৰ ছবি আঁকি লই
 উৰি উৰি যাওঁ দুৰলই,
নাহেঁ নাহেঁ আৰু কাষলৈ,
(আমি) মেলানি মাগিলো আজিলৈ।

সমৰ্পণ

কোনোবা জোনাক নিশা,
জুৰিৰ পাৰত তুমি আৰু মই
বুকুত মৰুৰ তৃষা,
কোনোবা জোনাক নিশা।

সুনীল আকাশ খনি,
তলত কোমল দুবৰি দলিচা
কাষত মধুৰ বাণী,
সুনীল আকাশ খনি।

চকুযুৰি জাপ খালে,
তোমাৰ কোলাৰ মধুৰ পৰশে
শীতল অমিয়া ঢালে
চকুযুৰি জাপ খালে।
প্ৰেমৰ সপোন মোৰ
দুখনি হিয়াৰ একেটি কঁপনি
নপৰে সুখৰ ওৰ,
প্ৰেমৰ সপোন মোৰ।

উঠি দেখো সাৰ পাই,
পুৱাৰ পোহৰে চুমে ধৰণীক

তুমি মাথো মোৰ নাই,
উঠি দেখোঁ সাৰ পাই।

বীণ খনি এৰি গলা,
সুববোৰ মোৰ সিঁচি চাৰি কাষে
কেনি তুমি আঁতৰিলা,
বীণখনি এৰি গ'লা।

শেষৰ অৰূপ ধন,
মোৰ জীৱনৰ অযাচিত বৰ
তুমি দিয়া বীণ খন,
শেষৰ অৰূপ ধন।

থাকো বীণ খনি বাই,
উঠে দিনে ৰাতি কৰুণ বিননি
হিয়া মোৰ ভাগি যায়,
থাকোঁ বীণ খনি বাই।

ছিগিল বীণৰ তাঁৰ,
কোবাল বেগত পঁজা উৰি গ'ল
সেই দিনা ধুমুহাৰ,
ছিগিল বীণৰ তাঁৰ।

ধীৰে আগুৱালোঁ মই

জীৱনৰ মোৰ শেষৰ সম্বল
বুকুত সাবটি লৈ
ধীৰে আগুৱালোঁ মই।

তোমাৰ চেনেহী দান
ভগা বীণা খনি দিলো সাগৰতে
আকুল উদাস প্ৰাণ,
তোমাৰ চেনেহী দান।

ভাগিল দিনৰ মেলা,
মাৰ গ'ল মোৰো সাগৰ বুকুতে
শেষ লহৰীৰ লীলা,
ভাগিল দিনৰ মেলা।

তুমি মোৰ নাভাঙিবা ভুল

তুমি মোৰ নাভাঙিবা ভুল,
গাথিছিলো মালা ধাৰি আকাশ কুসুম পাৰি
আবেগত পৰাণ আকুল।
ওপৰত হাঁহি হাঁহি তৰাই পাতিলে খুল
দেখি মোৰ জীৱনৰ ভুল।

গই থাকোঁ নাওখনি বাই,
জোনৰ পোহৰ পৰি চিক মিক কৰি কৰি
পানীৰ লহৰী নচা একে থিৰে চাই,
জীৱনৰ গীত গাই গাই।
সৰগ নিজৰি পৰা সুৱদি মদিৰা চুমি
আবেগত পৰাণ উটাই
নাও খনি সোঁতে লই যায়।

বতাহৰ বিয়াকুল সুৰ—

দূৰ দূৰণিত ভাঁহি কেনিবাদি উৰি আহি
বুকুত লুকাই আনে অতীতৰ সুৰ,

সোঁৱৰণী অতি সুমধুৰ।

হেৰোৱা জেউতি পৰি অন্তৰ জিলিকি উঠে
উলাহতে হিয়া ভৰপূৰ,
অতীতৰ সুমধুৰ সুৰ।

সপোনৰ সৰগ আমাৰ
সুকীয়া সৰগ নাই মিছাতে বিচাৰি হয়
নকবা চকুলো টুকি সপোন অসাৰ,
নুতুলিবা ঢউ নিৰাশাৰ।

দিঠকৰ দানৱৰ নিকৰুশ পৰশত
নেভাঙিবা কৰি চুৰমাৰ
সপোনৰ সৰগ আমাৰ।

সপোনতে ফুলে যেন জীৱনৰ ফুল,
সপোনতে মিলি য'ক জীৱনৰ ইকুল সিকুল
তুমি মোৰ নেভাঙিবা ভুল।

শিলৰ সপোন

শিলনিৰ ওপৰেদি
নাচি নাচি আহিছে বাগৰি
পৰ্ব্বতীয়া জুৰি
ভৈয়ামৰ সৰু নৈ খনি।

কাষৰ গড়াই
গছ, লতা কহুঁৱা ফুলেৰে
বতাহ লগৰী কৰি
লৈছে মেৰাই
যতনেৰে উৰুৱাই
হিয়া ভৰা চেনেহ জাননী।।

ওচৰতে পৰি আছে।
এটি শিল- অকলশৰীয়া !
চেনেহৰ জৰী গছ
জীৱনত তাৰ
কোনে দিলে কেনি সোলোকাই;
বুজিব নোৱাৰি নিজে
বেজাৰত কাঢ়ে হুমুনিয়া।

পোহৰত নাচি নাচি
সৰু সৰু ঢউ বোৰে
ওপৰে টোৱাই গই
দিয়ে তাক চেনেহৰ মধুৰ পৰশ;

হেঁপাহেৰে শিলে তাক ল'ই আঁকোৱালি
সৱটি ৰাখিব খোজে
গোটেই জীৱন।
মিছা তাৰ আশাৰ কিৰণ
খন্তেক ধেমালি কৰি
কেনিবা আঁতৰি
নিমিষতে ভাঙি দিয়ে সুখৰ সপোন।

নিতে কত টু আহে যায়,
তথাপি অবুজ শিলে
চেনেহ সঁফুৰা মেলি
দি ৰাতি আছে বাট চাই,
কিজানিবা কেতিয়াবা
এধানি চেনেহ কণা
নামি কোনো সুৰুঙাই
যদি তাৰ হিয়া উজলায়।

এই আশাতেই দেহি
পানীৰ কাষত পৰি
অকলই আছে বাট চাই,
সোঁতে তাৰ হিয়াক কঁপায় !!

জীৱনত আশা তাৰ কেতিয়া পুৰিব?
হেঁপাহেৰে কাক সিনো
আদৰি ধৰিব?
কালৰ চকৰি ঘূৰি

কৰে হয়! হয় !
হিয়াৰ কঁপনি তুলি
অকলশৰীয়া শিলে
মিছাতেই আশা পালি
আছে বাট চাই !
কোনে কব কাকনো ধিয়াই ।

শিলটিৰো সপোন ভাগিল

যোৱা গই যোৱা গইৰ আগবাঢ়ি,
নেলাগে থমকি ৰব, নেলাগে উলটি চাব,
সাদৰেৰে কৰি লই বতাহ লগৰী,
যোৱা গই যোৱা গই যোৱা আগবাঢ়ি ॥

সেইদিনা দেখিছিলো মধুৰ সপোন,
সেউজীয়া ধৰণীত, কুমলীয়া বননিত,
তুলি সেই জীৱনৰ সুৰ বিতোপন
সঁচাকৈয়ে সেইদিনা দেখিলা সপোন ॥

সৰগত বই যোৱা নিজৰা নমালা,
চেনেহী সুঁতিৰ ধাৰা, পৰাণ উতলা কৰা,
হিয়াৰ মাজেদি নিজে তুমিয়ে বোৱালা ।
পাৰ্ৱতীয়া শিলটিৰো কঁপনি তুলিলা ॥

লয়লাসে কাষ চাপি আপুনি আহিলা
বুকুত সায়টি ল'লা, গুপুত বাতৰি ক'লা,
আবেগতে হিয়া ভৰা চেনেহ যাচিলা ।
নিমিষতে অভাগাক আপোন কৰিলা ॥

পাহৰিলে সেইদিনা জীৱন মৰণ
মৰমতে ভোল গই বুকুৰ বেহানি লই,
কুমলীয়া লতা ডালি কৰিলে বৰণ।
সঁচাকৈয়ে পাহৰিলে জীৱন মৰণ।।

সপোনত এনেকৈয়ে দিন উৰি যায়,
প্ৰেমৰ সপোন দেখে, প্ৰেমৰ কবিতা লেখে,
মিলন কুঞ্জত দুয়ো বাঁহীটি বজায়।
কেনিবাদি সপোনৰ দিন উৰি যায়।।

ধৰণীত বসন্তৰ বতাহ বলিলে
মলয় পৰশ পাই, হিয়াখনি উথলাই
কুমলীয়া লতা ডালি বলিয়া কৰিলে।
শিলটিৰো বিৰহৰ কঁপনি তুলিলে।।

গছজুপি আছে ৰই আকাশ ধিয়াই,
কুঁহি ফুল পাত লই, আছে জাতিষ্কাৰ হই,
ৰংমনে প্ৰকৃতিৰ জেউতি চৰাই।
ওচৰতে গছ জুপি আছে বাট চাই।।

উলাহতে লতা ডালি আগবাঢ়ি যায়,
গছৰ ওচৰ চাপি হিয়াতেই হিয়া থাপি
হেঁপাহে সৰটি ধৰি মুখলই চাই,

ক'ব খোজা কথাটিও লাজতে নোলায় ।

অতদিন বাটচোৱা আশাটি পুৰিল
উলাহত নাচে বুকু, তলত নপৰে চকু,
সেউজীয়া ধৰাখনি কেনি আঁতৰিল ।
পৰ্বতীয়া শিলটিৰো সপোন ভাগিল
বুকুত লগোৱা সাঁচ মাথো পৰি ব'ল,
মৰমৰ সুৰ তাৰ কেনি উৰি গ'ল ।
আকাশত পাখি মেলি পখীটি উৰিল
খন্তেকীয়া পোহৰত আন্ধাৰ নামিল ।
শিলটিৰো চেনেহৰ সপোন ভাগিল ।।

এটি উৰি যোৱা ৰাজহাঁহলৈ

উৰি যোৱা উৰি যোৱা আৰু কত পৰ
ৰবা এই বিলৰ মাজত,
প্ৰাণৰ লগৰী দেহি আছে বাট চাই
অকলেই নিজান বনত ।

সেউজীয়া ঘাঁহনিৰ কোমল কোলাত
চেনেহৰ বাহুটি তোমাৰ
যতনে সজোৱা আছে হিয়াৰ বোলেৰে
উজলাই জেউতি আশাৰ ।

ক'লা ঢাকনিৰে ঢাকি দূৰ দূৰণিক
লাহে লাহে আন্ধাৰ নামিছে,
উৰি যোৱা আকাশত বগা পাখি মেলি
লগৰীৰ মৰমে মাতিছে ।

জগতত ঘৰ বুলি এচমকা ঠাই
আছে পখী তোমাৰ নিজৰ,
বুকুত সুমাই মূৰ ইটিয়ে সিটিৰ
দেখা ছবি সুখ সপোনৰ ।

ইটিয়ে সিটিক ঢালি মৰমৰ ধাৰ

জগতত চেনেহ বিলাবা,
সুখে দুখে হাঁহি মাতি জীৱনৰ বাট
ৰং মনে দুয়ো বুলি যাবা।

জীৱন সন্ধিয়া বেলা আহিলে ঘনাই
শেষ সুৰ তুলি আকাশত
হিমালয় ফালে দুয়ো যাবা উৰি উৰি
মানস সৰসী আছে য'ত।

সুৰতেই ঢালি দিবা গোটেই পৰাণ,
সুৰতেই ধীৰে পাবা লয়,
দুয়োটিৰে মিলনৰ ছবিটি আঁকিব
মৃত্যুৰ শীতল বায়ু বই।
নিজা বুলি নাই মোৰ এচমকা ঠাই
জগতত অকলশৰীয়া,
পুৱাতেই মেলি নাও অকলে সোঁতত
লুইতত হলোঁ নাৱৰীয়া।

পোৱা নাই এতিয়াও সাগৰৰ পাৰ,
হোৱা নাই গোৱা শেষ গান,
অহা নাই এতিয়াও বতাহত ভাঁহি
সুদূৰৰ আকুল আহ্বান।

এটি সুৰ তুলি মাথোঁ মেলো নাও খনি

নাই কোনো আপোনাৰ জন,
আকাশে বতাহে মোৰ সুৰ মিলি গই
নোতোলায় প্ৰাণৰ স্পন্দন।

সৰগ মৰত থাকে একে থিৰে চাই,
সময়ৰ সোঁত বলি যায়,
কেতিয়ানো সুন্দৰৰ মধুৰ পৰশে
কাষ চাপি লবহি চপাই।

তোমাৰ দৰেই পখী সুৰৰ লগত
ঢালি দিব খোজো মন প্ৰাণ,
সাগৰ বুকুত উঠা মহা সঙ্গীতত
জীৱনৰো হ'ক অৱসান।

জগতৰ কলৰৰ ধীৰে মাৰ গই
চেনেহৰ ছবি আঁতৰিব,
দুদিনীয়া সংসাৰৰ মায়াৰ বান্ধোন
লাহে লাহে সুলকি পৰিব।

মুকলি মনেৰে দিম মেলি নাওখনি
পিচপাই নোচাওঁ দুনাই,
অনন্তত বই থকা সুৰৰ সোঁতত
নাওখনি যাব ভটিয়াই।

চাপিব যেতিয়া তৰী জুৰণি ঘাটত
চেনেহৰ পৰশ বুলাব,
বই থকা সঙ্গীতৰ সুমধুৰ সুৰে
জীৱন মৰণ পাহৰাব।

দূৰত জিলিকে সউ মধুৰ পোহৰ,
সেয়ে দিব বাট উজলাই;
জীৱনৰ নাৱৰীয়া গুৰি বঠা ধৰি
নাওখনি নিয়া আগুৱাই।

অতীত ভৱিষ্যত

তুমি মোক ক'লা কাণে কাণে
অতীতক নানিবা দুনাই,
অতীতেই মোহিনী বেশেৰে
দিলে হেনো অবাট চিনাই।

জীৱনৰ উথৰা বাটত
আছে জানো চিনাকি অচিন,
তোমাকেই সুধিছে সাদৰি
পোৱা জানো কিবা তাৰ চিন ?

পছিমৰ দুৰ আকাশত
জলে মানে হেঙুলী দাপোন,
গই থকা বাটৰ আগেদি
নাচি যায় সোণালী সপোন।

ধীৰে ধীৰে নামিলে আন্ধাৰ
পৰ্ব্বতে ভৈয়ামে মিলি যায়;
এৰি অহা দীঘলীয়া পথ
হেঁপাহেৰে ঘূৰি ঘূৰি চায়।

সমুখৰ অচিন বাটত

আন্ধাৰেই লগৰীয়া তাৰ,
অতীতৰ জোনাকী কিৰণে
দেখুৱাই দূৰৰ আন্ধাৰ ।

তেনে এটি আন্ধাৰ ক্ষণত
অতীতেহে ভবিষ্য চিনায়,
নামি অহা গধূলি পৰত
নতুন ভবিষ্য আৰু নাই।

আজি এই বিয়লি বেলিকা
হেঙুলীয়া সপোনৰো ওৰ,
জীৱনৰ নিজান বাটত
অতীতেই ভবিষ্যত মোৰ।

আন্ধাৰৰো আছে তেনে মান

আজি এই দিনৰ শেহত

পাহৰি পেলোৱা মোৰ গান।

দূৰণিত মাৰ যোৱা লহৰী সমান

পছিমৰ হেঙুলী আঁচলে

দিগন্তত লুকা লুকি খেলে,

সন্ধিয়াৰ কলীয়া আন্ধাৰে

আবৰি নেৰাখে তাৰ মান,

তেনেহলে কিয় অভিমান?

তুমিও পাহৰা মোৰ গান।

পৃথিৱীৰ শেহৰ ৰেখাত

মিলি যোৱা মুকলি পথাৰ,

তৰা বহু ৰাতিৰ আকাশে

আঁতৰায় অবুজ আন্ধাৰ,

বিশ্বৰ বাঁহীত উঠে সকলো তান!

তেনেহলে কিয় অভিমান ?

তুমিও পাহৰা মোৰ গান।

দুপৰৰ তেজাল কিৰণে

পাৰে জানো কৰিব প্ৰকাশ

ৰাতিৰ কোলাতে থকা

মুকলি পথাৰ জোৰা
ৰিক্ততাৰ সৌন্দৰ্য উদাস ?
— গুপুতৰ আপোন আভাস।

আন্ধাৰৰো আছে তেনে মান
তেনে হলে কিয় অভিমান ?

পাহৰি পেলোৱা মোৰ গান।
আজি এই দিনৰ শেহত,
দূৰণিত মাৰ যোৱা লহৰী সমান,
তুমিও পাহৰা মোৰ গান।

নোহোঁৰা সমল

লৰালি কালৰে পৰা ওৰে জনমতে মোৰ
আশাৰ জেউতিকণ আঁতৰি পলায় ।
মৰমৰ ফুল পাহি নউ হাত মেলোতেই
অকলে আপুনি দেখো লেৰেলি শুকায় ।।

জোনৰ ৰূপালী ধাৰা নপৰে পঁজাত আহি,
নুশুনো পখীৰ কোনো সুমধুৰ গান ।
সন্ধিয়াৰ জুৰ বাৰে চেনেহৰ পৰশেৰে
নকৰে শীতল মোৰ উতলা পৰাণ ।।

দেও দিয়া জুৰিটিয়ে নিমাতে নীৰৱে ধীৰে
পঁজাৰ কাষেদি যায় সৰগ ধিয়াই ।
নানা বৰণীয়া শিল একে থৰে পৰি আছে
সোঁতৰ বুকুত ঘূৰি নানাচে দুনাই ।।

বাৰিষাৰ ওন্দোলোৱা ক'লা ডাৱৰৰ শাৰী
গুজৰি গুজৰি আছে চাৰি কাষে মোৰ
জাৰত কুঁৱলী নামি পঁজাটি নেদেখা কৰে
নিজকে নিচিনা হওঁ আন্ধাৰত ঘোৰ ।।

কেতিয়াবা সুদূৰৰ এটি যেন খীণ সুৰে

হিয়াত কঁপনি তুলি কেনিবা পলায় ।
কুঁৱলী আঁৰতে থকা খন্তেকীয়া সুৰুযৰ
জিলিঙনি এটি নামি আকৌ লুকায় ।

সিপাৰৰ গাওঁখনি নিতৌ গধূলি পুৱা
উলাহে উজলি উঠে বঙে ভৰপূৰ ।
পুৱাৰ কিৰণ নামে জোনায়ে সুষমা ঢালে
সমীৰত পমি যায় কেতেকীৰ সুৰ ।।

পখাৰৰ লখিমীয়ে বতাহত হালে জালে,
পুৱাৰ নিয়ৰে দিয়ে আঁৰ ওৰণিৰ ।
সোণোৱালী শইচৰ দুপৰীয়া হাঁহিটিত
চেরে চেরে নাচি উঠে হিয়া দৰনীৰ ।।

এনেদৰে সকলোটি সুখৰ সমল লই
হাঁহি মাতি আগুৱায় সংসাৰ মাজত ।
নোহোৱা সমল মোৰ বুকুত সামৰি লই
আগুৱাওঁ অকলই জীৱন পথত ।

চিৰ লগৰীয়া

এৰি থই মৰম মাধুৰী
নাৰৰীয়া আহে ভটিয়াই,
দুগালেদি চকুলো বাগৰি
অন্তৰৰ আবেগ জনায় ।

কোন এক অতীত যুগৰ
সোণোৱালী পুৱা কিৰণত,
মেলিছিল জীৱনৰ নাও
আজি তাৰ নপৰে মনত ।

এটি দুটি এৰি অহা ঢউ
এতিয়াও মাৰি যোৱা নাই
কেতিয়াবা কেনিবাদি আহি
লুইতৰ কাষৰ কঁপায় ।
মাজে মাজে ওখ বালিগড়া
খহি পৰে আপোনা আপুনি,
যিমনেই আঁতৰাই নাও
সোঁতে নিয়ে কাষলাই টানি ।
টুল বুল নাওখনি তাৰ
পাৰ হই কোন সুৰুঙাই
ভাহে পুনু সোঁতৰ মুখত

খহনীয়া পোত খাই যায়।

এটিবাৰ মাথো ঘূৰি চালে
টলমল পানী হেন্দোলনি
নাৱৰীয়া গ'ল আগুৱাই
পাচ পৰি থাকিল কঁপনি।

উজনিৰ চেনেহৰ সুৰে
বৈ বৈ মাতে ৰিঙিয়াই
'নাৱৰীয়া! আন্ধাৰ নামিছে
নালাগছে যাব ভটিয়াই।'

বতাহৰ বোকোচাত অহা
শুনি সেই মৰম ৰিঙনি
বঠা ডালি কাতি কৰি লই
ঘূৰাব খুজিলে নাওখনি।
পছিমৰ এছটি বতাহে
ভৰ পানী দিলে উথলাই,
ধৰা বঠা হাততেই ৰ'ল,
নাও তাৰ নিলে উটুৱাই।
কপালৰ কেঁচা ঘাম মচি
বঠা এৰি বহে নাৱৰীয়া,
অজানৰ সুৰে নিয়ে টানি
সোঁত তাৰ চিৰ লগৰীয়া।

মেলানিৰ দান

মোৰ বাবে তুমি
নুৰুবা মালতী ফুল,
জীৱনত কিয়
মিছাতে বঢ়োৱা ভুল?
ফুলো নুফুলিব
মৰহিব গছ পুলি,
ফুলিলেও চাবা
ঢোপাতে সৰিব কলি।
সেয়েহে কৈছো
নুৰুবা মালতী পুলি।।
মাজ সাগৰত
নাওখনি টুল বুল
মোৰ লগতেই
তোমাৰো হেৰাব কুল।

অকলে পাৰত,
সন্ধিয়াৰ ছবি চাবা,
তোমাৰ বুকুতে
তাৰে বোল সানি লবা,
সপোনাৰ ছবি
দিঠকতে তেহে পাবা।

জীৱনত মোৰ

উটি গ'ল সুৰ লয়

আঁতৰি থাকিবা

নহলে পৰিব জঁই।

নিশাহত মোৰ

নিৰাশা বতাহ বয়।।

চিকুণাই ৰাখা

তোমাৰ ফুলনি খনি,

উৰিব পখিলা

সোণালী কিৰণ সানি,

সমীৰণ ব'ব

নতুন বাতৰি কই,

জোনায়ে হাঁহিব

তৰাক লগৰী লই;

উলাহতে গাবা

মধু মিলনৰ গান,

সেয়ে হব মোৰ -

চেনেহ মেলানি দান।

ভুলিব সেয়েই

সন্ধিয়া সুৰৰ তান।।

কাষ চাপি দেৱতাৰ চৰণ তলত
দিবা ঢালি প্ৰাণৰ আৰতি;
অতৃপ্তিত তৃপ্তিৰ আশীষ লভিবা
ভকতিৰে জনাবা প্ৰণতি?

ভাবিছা ইবাৰ তুমি পাবা ইয়াতেই
অশান্তিত শান্তিৰ জিৰণি,
এই ঘাটতেই কত হাবিয়াস কৰি
বান্ধিবাহি জীৱন তৰণি?

মিছা আশা বাটৰুৱা সকলো কল্পনা
মায়া জুই, ৰেখা পোহৰৰ;
নহয় আশ্ৰয় স্থল বাটৰ মুখত
চাকনৈয়া মাথো বিপদৰ ।

এবাৰ পৰিলে আহি ইয়াৰ মাজত
উৱাদিহ নোৱাৰা ধৰিব,
আজীৱন ঘূৰি ফুৰি আন্ধাৰে মুখাৰে
বুহচক্ৰ নোৱাৰা ভেদিব ।

আন্ধাৰতে শেষ হ'ব জীবন তোমাৰ
পোহৰৰ ৰেখা আঁতৰিব;
এটি মাথো হুমুনিয়া বতাহ বুকুত
শূন্যে শূন্যে ওপঙি ফুৰিব ।

দুৰৰ মন্দিৰ যিটো অতি আচৰিত
সিয়ে মাথো মায়ামৰীচিকা;
নাই তাত দেৱতাৰ পূজা আয়োজন, মি
ছাতেই দেখিছা জিলিকা ।

শুনা সেই শতশত কৰুণ কান্দোন,
দেৱতাৰ চৰণ ধিয়াই,
আন্ধাৰৰ বুকু ফালি উঠে নিতে নিতে,
শূন্যতেই উঠি মাৰ যায় ।

যোৱা ঘূৰি অহাবাটে নৰবা ইয়াত
এতিয়াও থাকোতে সময়,
যিমান দীঘল হক আগুৱা তথাপি
সুখৰ দুখৰ বোজা লই ।

জুহালৰ কাষ চাপি বহি অকলেই
বিষাদৰ টোকা চকুপানী,
অন্তৰৰ জলা জুই আপুনি নুমাই
জীৱনত শান্তি দিবা আনি ।

পছিমত মাৰি যোৱা হেঙুলী কিৰণে
উজলাব জীৱনৰ বাট,
সন্ধিয়া জিলিকা সৌ সুদূৰ দেশত

আপুনি আশ্ৰয় পাবা তাত।

মুকলি চকুৰে চোৱা সুন্দৰ জগত,
মেলি দিয়া অন্তৰ দাপোণ,
দেখা পাবা মৰণৰ আন্ধাৰ পাৰত
জীৱনৰ মধুৰ সপোন।

সৰা পাত জাৰকালি উপচি পৰিব,
সেয়ে দিব বাট দেখুৱাই,
বাটৰুৱা যোৱা তুমি নিজ ঘৰলই
এই বাটে নাহিবা দুনাই।

দূৰৰ যাত্ৰী

যাওঁ যাওঁ যাওঁ আমি বহু দূৰলই,
টোপনিৰ আঁৰে আঁৰে,
সপোনাৰ পাৰে পাৰে,
জীৱনৰ মৰণৰ সীমা পাৰ হই,
—যাওঁ বাওঁ যাওঁ আমি বহু দূৰলই।
কত আহি কত গল, আহিছে আহিব,
চেনেহৰ মালাধাৰি মনতে গুঠিব,
আৱেগেৰে মৰমৰ ৰহণ সানিব,
কালৰ সোঁতত পৰি উটি বুৰি গই
চউৰ লগতে মাথো নিজে চউ হই,
এৰি যাব, গুচি যাব, দুৰ দেশলই।
জগতৰ বেচা কিনা জগততে থাই।।
—যাওঁ যাওঁ যাওঁ আমি বহু দূৰলই!
ডাৱৰৰ সুৰুঙাই উজলে কিৰণ,
সন্ধিয়াৰ বেলিটিৰ হেঙুলী বৰণ,
মিচিকি হাঁহিৰে দিয়ে বাট দেখুৱাই,
দূৰণিত শুনো যেন মাতে কোনোবাই,
আঁহা আঁহা আঁহা অই,
পাৰতে ই আছে ৰই,
মোহিনী মায়াত কিয় আছা ভোল গই,
আঁহা আঁহা আঁহা অই,

পাৰতেই আছো বই,
মোহিনী মায়াত কিয় আছা ভোল গই,
আঁহা আঁহা আঁহা চাপি মোৰ কাষলই,
--যাওঁ যাওঁ যাওঁ আমি বহু দূৰলই।
আকাশে বতাহে উঠে সুমধুৰ সুৰ,
উৰি উৰি ভাহি যায়- যায় বহুদূৰ,
বতাহতে গীত গাই
বতাহতে নাও বাই
মনৰ শুকুলা পাল তাতে তৰি লই,
নাচি নাচি হাঁহি হাঁহি যাওঁ দূৰলই,
সুদূৰৰ সপোনৰ সুৰ পুৰীলই।
-যাওঁ যাওঁ যাওঁ আমি বহু দূৰলই।

নাৱৰীয়া যায় ভটিয়াই

বসন্তৰ ফুল কুঁৱৰীয়ে
কোঁচ ভৰি মাধুৰী বিলায়,
উজনিত উলাহ বিলাহ,
নাৱৰীয়া যায় ভটিয়াই।

ৰিণি ৰিণি পৰিছে মনত অ
তীতৰ মধু সোঁৱৰণী,
লৰালিৰ ওমলা জামলা
এৰি থৈ অহা ঘৰখনি।

পদূলিৰ শেৱালি জুপিয়ে,
শৰতত সৰি তল ভৰি,
এতিয়াও আগৰ দৰেই
চেনেহৰ বিলায় বাতৰি।

এতিয়াও পুৱাৰ কিৰণে,
বাঁহনিৰ মাজে সুৰুঙাই,
জালী-কটা ৰিহাৰ আঁচল
চোতালত পাৰি থৈ যায়।

কত কথা দূৰ অতীতৰ

একোখনি ধুনীয়া পটত,
নাচি নাচি দেখা দিয়ে পুনু
উটি যায় সোঁতৰ লগত ।

সমুখৰ শৰালি হালিয়ে,
জিলিকাই পাখি পোহৰত,
ৰংমনে মিলনৰ মেলা
পাতি দিয়ে পানীৰ মাজত ।

পুৱাতেই ঘাটৰ কাষত,
পানী লই কলহ ভৰাই,
গাঁৱলীয়া বোৱাৰী জীয়াৰী,
একেথৰে নাওখনি চায় ।

বুকুভেদি এটি হুমুনিয়া
উঠে তাৰ অন্তৰ কঁপাই,
থাকোঁ থাকোঁ নোৱাৰে থাকিব
নাৱৰীয়া যায় ভটিয়াই ।

দুপৰীয়া পৰেহি কাণত
উৰি অহা উলাহৰ গীত,
হাঁহি মাতি গাৱৰ ডেকাই
বালিভাত খায় চাপৰিত ।
নাৱৰীয়া তলমূৰ কৰি

উটি যায় সঁতৰ মুখত
কোনে জানে কেতিয়া চাপিব
নাও তাৰ জিৰণি ঘাটত ।

লাহে লাহে পছিমৰ পিনে
বেলিটিয়ে হেঁপাহেৰে চায়,
গৰু লই আবেলি বেলিকা
গৰখীয়া ঘৰলই যায় ।

এৰি থই অহা মাত যাৰি
পৰে যেন কাণত দুনাই,
এৰো বুলি নোৱাৰে এৰিব
সোঁতে তাৰ নাৱক কঁপায় ।

ৰিহাখন ডিঙিত মেৰাই
লখিমীয়ে সন্ধিয়া পৰত,
আথেবেথে চাকিটি জলাই
সেৱা কৰে তুলসী তলত ।

জিৰণিৰ পৰশ বুলাই
ধীৰে ধীৰে আন্ধাৰ নামিছে,
বিশ্ব বীণ নীৰৱ নিমাত
আকাশত তৰা জিলিকিছে ।
সপোনক আঁকোৱালি ধৰি

আপোনক কৰি দিলি পৰ
এতিয়াহে যাৱ অকলই
নাৱৰীয়া! ক'ত তোৰ ঘৰ ?

জগতৰ চেনেহৰ সুৰে-
ৰই ৰই মাতে ৰিঙিয়াই,
নাও তাৰ চলিছে সোঁতত
সুদূৰৰ পোহৰ ধিয়াই।

মোৰ দীপালী

উলাহ বিলাই হিয়া উজলাই
জ্বলিছে অসংখ্য বাতি,
সৰগৰ তৰা নামিছে ধৰাত
আজি দীপালীৰ ৰাতি ।।

বুকু ভৰা আশা হাঁহিভৰা মুখে
লগৰ লগৰী লই,
সোণালী সপোন সৱটি ধৰিছে
ভাৱত বলিয়া হই ।

পদূলি মুখত পুতি কলা পুলি
দিয়ে শাৰী শাৰী চাকি
মনৰ গুপুত আন্ধাৰ কণিকো
আদৰেৰে ধৰে ঢাকি ।

সোণৰ প্ৰদীপ সুগন্ধি তেলেৰে
ধনীয়ে শৰাই ধৰে;
প্ৰাণৰ চাকিত শলিতা জ্বলাই
অজলাই পূজা কৰে ।

দুখীয়া-চহকী সবাৰে প্ৰাণত

নাই উছাহৰ শেষ,
আই লখিমীৰ বাটটিত যেন
নাথাকে আন্ধাৰ লেশ।

পৰিলে মনত দূৰ দূৰণিৰ
টোকোৰা-পঁজাটি মোৰ,
পোহৰৰ কণা নাই অকণিকে
ঢাকিছে আন্ধাৰে ঘোৰ।

আহিলো উলটি বেজাৰ মনেৰে
প্ৰাণৰ আশাটি ধৰি
বন্তি জ্বলানো শলিতা যোগাই
অশেষ যতন কৰি।

জিলিকি উঠিল দুখীয়াৰ পঁজা
উলাহতে নাচে প্ৰাণ
বাজে অন্তৰত কৌটি কলীয়া
উদাৰ অসীম তান।

গোটেই ৰাতিটি জ্বলাম চাকিটি
থাকি উজাগৰে মই,
শত হৃদয়ৰ শতকে বাসনা
হব একেটিতে লয়।

অতদিনে তোলা কামনা-কুসুম
দিম এটি এটি ধৰি;
উষা কিৰণত পানীৰ সোঁতত
যাব তিৰ বিৰ কৰি।

নইৰ সিপাৰে কবিতা কুঁৱৰী
আছে পোহৰত বহি,
অতি আবেগেৰে তুলি আঁচলেৰে
লব এটি এটি পাহি।

মোৰ ফুলেৰেই সাজিব মুকুট
মোহন হাঁহিটি লই,
চউ তুলি তুলি চাপিব যেতিয়া
মোৰ নাওখনি গই।

আশাৰ বুকুত লুকাব নিৰাশা
উঠিব মধুৰ গীত,
নিজৰ ভাৱতে বলিয়া কবিৰ
আপোন পাহৰা চিত।

পচিমৰ এছাটি পচোৱা বতাহে
নামি কোন সুৰুঙাই,
থাকোতে ইদৰে প্ৰাণৰ প্ৰদীপ

দিলে আহি লুটিয়াই ।

আঁউসী আন্ধাৰে ঢাকিলে জীৱন,
নুমাল চাকিটি মোৰ,
হ'ল এনেদৰে জগতত আজি
মোৰ দীপাৱলীৰ ওৰ ।

সামৰণি

জুহালৰ কাষ চাপি আহি দুয়ো বহেঁ
আজি এই সন্ধিয়া পৰত,
সুদূৰৰ জিলিঙনি মায়া মৰীচিকা
আঁতৰক কুঁৱলী আঁৰত।

বলিছিল জীৱনত আমাৰো এদিন
বসন্তৰ বলিয়া বতাহ,
নাচিছিল যৌৱনৰ উতলা পৰাণ,
অন্তৰত অনন্ত হেঁপাহ।

সমুখৰ গছজুপি নতুন পাতেৰে
ফুলে ফলে জাতিষ্কাৰ হই
যাচিছিল উলাহেৰে চেনেহ বাতৰি,
পাতিছিল কথা ৰই ৰই।

শুকান গছৰ ডাল নেমাতে চৰায়ে
আজি তাক নোচোৱে বতাহে,
অতীতত মাৰ যোৱা চেনেহৰ সুৰে
নিবিলায় বাতৰি উলাহে।

বাহিৰত উটি যায় যৌৱনৰ নাওঁ

লুইতৰ কোবাল সোঁতত
আশাৰ নতুন পাল বতাহ বুকুত
দিয়ে তৰি পুৱা কিৰণত।

চেৰে চেৰে নাচে নাও সোঁতৰ লগত,
লগে লগে নাচিছে পৰাণ,
উৰিছে প্ৰাণৰ পখী অসীম ধিয়াই
গাই যায় সুমধুৰ গান।

ধুমুহাৰ সতে যুঁজি অকলে আপুনি
ভাগৰিব জীৱন পথত
এবাৰ উজলি উঠি নুমাৰ দুনাই
সপোনৰ বস্তি আন্ধাৰত।
ভিতৰত বাহিৰৰ দুৱাৰ জপাই
জুইকুৰা ধৰো ভালকই
জীৱনৰ হঁহা কন্দা উলাহ বিলাহ
এই জুয়ে নিব লগতেই।

শেহৰ আল্হতি

পূৰ্ণিমাৰ সুধাভৰা গুৱনি সম্ভাৰ
যতনে সজাই থই পদুলি মূৰত,
দখিণৰ মলয়াই মধু শিহৰণ
পুলকালে 'পঞ্চমীৰ' লৱনি মুখত।

আপোন পাহৰা হই তাৰে এছাটিয়ে
কেনিবাদি উজলাই দিলে পলকত,
অতদিনে পাতি থোৱা হিয়াৰ বেদীত
ক'লা পৰা আৱৰণ শীত পৰশত।

ইকি দেখোঁ আবেগৰ জিলিকি উঠিল
ৰঙা শিখা আল্হতিৰ স্নাহবাণী গাই,
অথহীন কামনাৰ শতেক কুসুম
জহি যায় আপোনাতে সুগন্ধি বিলাই।

মোৰ এই অবুজন তীৱ হোমানল
অন্তৰত অকালতে থাপিলো যিদিনা,
জ্বলিঞ্জলি নুমালেও সেই দিন ধৰি
ৰই যায় অৱশেষ ফিৰিঙতি কণা।

এনেদৰে বাহিৰৰ বলিয়া বতাহে
কেতিয়াবা শ্বাহাবাণী আকৌ শুনায় ।
জ্বলি উঠে হোমানল আপোনা-আপুনি,
সৰগৰ দেৱতায়ো গমকে নেপায় ।

নিজ অন্তৰৰ যত আছতি সমল,
শেষ কৰি ময়ে হম শেষৰ আছতি,
সমাপন শঙ্খ মাথো বাজিব সিদিনা
আচম্বিতে মহাযজ্ঞ হ'ব পূৰ্ণাছতি ।

(কোনোবা এটা শ্ৰী পঞ্চমীৰ দিনা লিখা)

স্মৃতি যুগমীয়া

দিনে দিনে দিন গণি অকলে আপুনি
চাপিছোঁহি ঘাটৰ কাষত,
শেষ আশা এটি বাৰ দুয়ো উটি যাম,
একেলগে এখনি নাৱত ।

শতেক বাসনা মোৰ কলিতে শুকাল,
শত আশা জঁই পৰি গ'ল,
নিয়তিৰ নিদাৰুণ কঠোৰ হাতত
ভাব মোৰ ভাষাহীন হ'ল ।

অতীত আতৰি থক কুঁৱলী আৰত,
আজি তাক নকৰো আপোন,
সৰগৰ নন্দনৰ আন্ধাৰ চুকত
থক মোৰ মোহৰ সপোন ।

আজি এই সন্ধিয়াৰ মধু লগনত,
আকাশী অমিয়া কৰো পান,
সোণৰ সজাত যেন বনৰ চৰায়ে
পাহৰিলে বননিৰ গান ।

তিৰবিৰ জিলিকায় জোনৰ পোহৰে,

সমুখৰ বালি চাপৰিটি,
বতাহত ভাহি আহে মন্দিৰৰ পৰা
সন্ধিয়াৰ মধুৰ আৰতি ।

উটি যক নাওখনি সাগৰৰ পিনে
ধীৰে ধীৰে সোঁতৰ লগত,
আমি দুয়ো বচোঁ আজি কল্পনা সৰগ
খন্তেকীয়া পোহৰ মাজত ।

অজান সুৰত বাজে অন্তৰত মোৰ
জীৱন ও মৰণৰ গীতি,
ঘনে ঘনে সংশয়ৰ কোলাত কঁপিছে
আশা আৰু নিৰাশাৰ প্ৰীতি ।

একেৰাহে চিৰকাল চলিছে জগত
সুখ দুখ হাঁহি কান্দোনেৰে,
ডাৱৰ বুকুত যেন বিজুলীৰ ৰেখা
চিকমিক আন্ধাৰে পোহৰে ।

আঁতৰক জীৱনৰ ভয় ভ্ৰান্তি যত,
দূৰ হক মনৰ কালিমা,
সাৰ্থক জনম মোৰ বুকুৰ মাজত
আছে আজি প্ৰাণৰ প্ৰতিমা ।

জীৱনৰ এনে এটি মধুৰ মিলন
মোৰ আৰু নাহিব দুনাই,
কালিলই নাও মেলি পুৰণি সোঁতত
অকলই যাম ভটিয়াই।

ধৰিব জগতে পুনু নতুন পুৱাত
সুমধুৰ মঙ্গল ৰাগিনী,
দূৰ দূৰণিৰ মোৰ বীণত বাজিব
বিষাদৰ কৰুণ বিননি।

প্ৰেমৰ সপোন আজি সারটি ধৰিছো
হব পাৰে সুখ খন্তেকীয়া,
সাঁচতীয়া চেনেহৰ মধু পৰশৰ
স্মৃতি মোৰ হক যুগমীয়া।

সৰাপাত

সকলোটি একে আছে সঁচা
কিন্তু যেন কিবা এটি নাই,
অতীতৰ বলিয়া বতাহে
কেনিবাদি দিলে উৰুৱাই।
বাজে জানো সেই সুৰ আজি
অসমৰ বননি কঁপাই ?

লুইতৰ বহল বুকুত
সেই সুৰ শুনা জানো যায় ?
লৰালিৰ সুখৰ সপোন
আজি মোৰ কোনো হৰি নিলে ?
চেনেহৰ বীণৰ তাঁৰত
নিকৰুণ হাত কোনে দিলে ?

সৰাপাত উৰি আহি কয়
গছৰ কোলাত ঠাই নাই,
বেজাৰত নাৰৰীয়াটিয়ে
নাও মেলি যাৰ ভটিয়াই।

তোমালৈ

ভাগৰুৱা বেলি পছিমৰ পিনে
হেঁপাহেৰে জুমি চায়,
উজলি উঠিল পছিম আকাশ
হেঙ্গুলী পোহৰ পাই।

দূৰ দূৰণিৰ আন্ধাৰ কোলাত
সন্ধিয়াই মেলে চুলি,
দিয়ে চেনেহৰে সেউজী ধৰাক
জুৰণি পাটীত তুলি।

অকণি পোহৰ দ্বিতীয়াৰ জোনে
বিলাই পৰিল ঢলি,
নুফুলা ফুলৰ কলিটি ফুলালে,
শীতল মলয়া বলি।

ধীৰে আঁতৰিল দিনৰ কোঢ়াল
ধৰণী নিজম হ'ল;
উটি উটি আহি নাওখনি মোৰো
তোমাৰ ঘাটতে ৰ'ল।

সোঁতৰ লগত পুৱা পোহৰত

যাব পুনু নাওখনি,
কোন সুদূৰৰ অজান দেশৰ
শুনি সপোনৰ বাণী।

কেনেকৈ মোক বখাবা কোৱাচোঁ
চেনেহ জৰীৰে ধৰি,
গোটেই জীৱন উঠিছো বুৰিছোঁ
সোঁতৰ মুখত পৰি।

মানুহৰ আও মানুহৰ ভাও
নুবুজোঁ মানৱী ৰীতি;
নোৱাৰো মানিব কঠোৰ শাসন
নেলাগে সমাজ নীতি।

লুইতৰ বুকুতে পাৰিদি অকলে
সোণালী সপোন দেখো,
বতাহৰ লগতে সুৰটি মিলাই
জীৱনৰ চউ লেখোঁ।

বননিৰ সুৰে তোলায় কঁপনি
পৰাণ উজলে মোৰ,
বিজুলী কোলাৰ মিচিকি হাঁহিৰে
-সুখৰ নপৰে ওৰ।

বিচাৰা যদিহে কল্পনা ৰাজ্যৰ
উদাসী প্ৰাণৰ মেলা,
সপোন লগৰী কৰি পাৰি দিয়া
এৰি দিঠকৰ খেলা।

বজোৱা প্ৰাণৰ চেনেহৰ বাঁহী
জোনায়ে ধৰক গান,
দুখনি হিয়াৰ একোটি সুৰতে
উঠক মিলন তান।

আঁহা দুয়ো যাওঁ এখনি নাৱতে
তৰি দি শুকুলা পাল,
অচিন দেশত, অচিন বেষত,
ৰঙেৰে কটাম কাল।

মোহনা মুখত

অতীতৰ বেহানি সামৰি
আজি এই সন্ধিয়া পৰত,
টুল বুল নাওখনি মোৰ
বান্ধিলোহি মোহনা মুখত।

ৰিণি ৰিণি পৰিছে কাণত
সাগৰৰ আকুল আহ্বান,
সিপাৰৰ সুদূৰ দেশৰ
বতাহত ভাহি আহে তান।

আশা কৰি বহিছোঁ পাৰত
সময়ৰ সোঁত বলি যায়,
কেতিয়ানো মধু লগনত
নাওঁ যাব সাগৰ ধিয়াই।

যৌৱনৰ মাধৱী নিশাৰ
বুকুৰ মাধুৰী সানি লই,
কোন তুমি মৃদু পোহৰত
দিলা দেখা প্ৰাণ জুৰকই।

লাহে লাহে কাষ চাপি মোৰ
চেনেহৰ চুমাটি যাচিলা,
মৰমৰ পৰশ বুলাই
পৰাণত জুৰণি ঢালিলা

বই গ'ল নিৰাশা প্ৰাণৰ
শিৰে শিৰে মধু শিহৰণ,
হেপাহেৰে বুকুত সাবটি
পাহৰিলো জীৱন মৰণ ।

কোনো যেন জগতত নাই,
তুমি মোৰ অতিকৈ আপোন,
বাহিৰৰ সমাজ সংসাৰ
সকলোটি অলীক সপোন ।

আবেশত পৰি থাকোঁতেই
ধৰণীক দিলেহি টোৱাই,
সোণোৱালী পুৱাৰ কিৰণে
তুমি মোৰ ওচৰত নাই ।

চকুমেলি দেখিলো তোমাক
নাও বাই যোৱা উজানত,
বাই অহা বঠাৰ শৱদে
আকুলতা ঢালেহি প্ৰাণত ।

বেজাৰতে ভাৰোঁ নিৰলত
তুমি মোক নিৰিলা লগত,
যাবলৈকো ভটিয়াই মোৰ
নাই কোনো সমল হাতত ।

পৰিব মনত জানো...?

অযাচিত্তে ঢালি নিজে চেনেহৰ ধাৰা
শুকোৱা নিজৰা মোৰ দিলা যে বোৱাঁই,
এতিয়া ইয়াতে মোক এৰি নিৰলাত
কোন সতে যোৱা তুমি অকলে উজাই?

তোমাৰ পুৱাত মোৰ বিয়লি বেলিকা,
থাকিলে লগত সঁচা পাবানে আমনি?
নেলাগে নেচাপো তেনে কাষত তোমাৰ
বিচাৰি নিজৰ ঠাই লোৱাগে জিৰণি।

সোণালী সপোন যেন আবৰে জীৱন,
ধুনীয়া জোনক কোনে পায় অকলই ?
সকলোৰে জোন তুমি, তোমাৰ হাঁহিটি
কত জনে আশা পালি আছে পাবলই।

চেনেহৰ চাৱনিৰে লগৰী লগত
ঢালিবা অমিয়া ধাৰা মিলন কুঞ্জত,
পৰিব মনত জানো নাৱৰীয়ালাই
অকলেই বহি থকা মোহন মুখত ?

বিদায় বেলাৰ পৰশ

সখা মোৰ মাথোঁ এটিবাৰ
আজি এই আবেলি পৰত,
ব'লা দুয়ো বহি অকলেই,
গাথোঁ মালা ফুলনি মাজত ।

নিতে নিতে তোমাৰ ফুলনি
ফুলে ফুলে জাতিষ্কাৰ হব,
কতবাৰ বলিয়া ফাগুন
জীৱনত আহি আহি যাব ।

হাঁহিভৰা তোমাৰ চকুৱে
দিলে যেন বাতৰি বিলাই,
এনে এটি মধুৰ সপোন
আৰু মোৰ নাহিব দুনাই ।

মিছাকৈয়ে নকৰিবা ভয়
ফুলনিত নকৰো পলম,
বিদায়ৰ চকুৰ পানীৰে
নিবিচাৰো তোমাৰ মৰম ।

অতীতৰ মধু সোঁৱৰণ

নেপেলাওঁ তোমাৰ মনত,
যাক তুমি নিকৰুণ ভাবে
দিলা ঠেলি বিস্মৃতি বনত ।

হিয়া ভৰা চেনেহৰ সুৰ
পৰে যদি দুনাই মনত
ভয় নাই ভুলতো নকওঁ
বজাবলৈ তোমাৰ বীণত ।

মাথো দুয়ো ফুলা ফুল তুলি
যতনৰে গঁথা মালা ধাৰি,
চেনেহৰে ডিঙিত পিন্ধাই
লাহে লাহে আহিম আঁতৰি ।

তাৰ পাছে সন্ধিয়াত যেনে
পখীটি ঘৰমুৱা হই
আকাশেদি অকলে অকলে
উৰি আহে নিজ বাহলই ।

তেনেদৰে সৰাপাত ঠেলি
যাবা তুমি পঁজালে তোমাৰ,
কেনিবাদি ছবিটি লুকাব
ধীৰে ধীৰে নামিব আন্ধাৰ

মনে মনে নিজম ৰাতিত
বহি তুমি পঁজাৰ আগত,
নিৰলাত বজাবা এবাৰ
শেষ সুৰ তোমাৰ বীণত ।

সকলোটি সামৰি সুতৰি
আন্ধাৰত বীণখনি বাই
যাম মই আগেদি তোমাৰ,
তুমি মোক নিচিনা দুনাই ।

মই দিয়া মালাধাৰি পুৱাত লেৰেলি গলে,
দিয়া যেন দলিয়াই নিজ হাতে টানি,
তোমাৰ পৰশ সেয়ে বিদায় বেলাত হ'ব
হব সেয়ে জীৱনত মেলানিৰ বাণী ।

সপোন সুঁৱৰি

নাম মোৰ সপোন কুঁৱৰী
সপোনত মৰম বিলাওঁ
দিঠকত কেনিবা আঁতৰি
নিৰাশাত হিয়াক বুৰাওঁ।

চেনেহৰ মৃদু পৰশত
হিয়া যদি কঁপে সপোনত,
সপোনতে সাৰটি ধৰিবা
নকৰিবা আশা দিঠকত।

চেনেহৰ বাটৰুৱা মোৰ
জগতত ফুৰা অকলই,
কোন আছে কোৱাছো তোমাৰ,
দিঠকত চাবা মুখলই?

মিছা আশা নেবাঞ্চিবা ঘৰ,
নাই কোনো আপোনাৰ জন,
চেনেহী মাতত ভোল গই
বিষাদক নকৰা বাৰণ।

দেখিছিলো মায়া কাননত

ছবি এটি অতি মনোহৰ,
ভাবিছিলো অন্তৰত সেয়ে
জিলিকাব প্ৰেমৰ পোহৰ

সিয়ে মাথো অচিন আলহী
খন্তেকীয়া তোমাৰ কাষত,
হেঁপাহেৰে বহিছে যদিও
মন তাৰ আছে সুদূৰত।

কোন সেই অজান পুৰীৰ
বতাহত ভাঁহি আহে তান,
সুৰে সুৰে উঠিল আলহী
পাহৰিলে মৰমৰ দান।

বেজাৰতে টুকি চকুপানী
বহিছিলো আপুনি অকলে,
চেনেহৰ পৰশ বুলাই
কাষ চাপি আহিলো নিৰলে।

দুইহাতে সারাটি ধৰিলো,
চকু যুৰি পৰে জাপ খাই,
সপোনেতে বিৰিঙে হাঁহিটি
চেনেহৰ ছবিটিক পাই।

নাই মোৰ মিছা ফাঁকিফুকা,
খন্তেকীয়া সুখকে বিলাওঁ,
পৰাগত শান্তি বাৰি ঢালি
ধীৰে ধীৰে কেনিবা পলাওঁ।

পাই দেহি মৰম জুৰণি
নিকৰুণ মৰুৰ মাজত,
পাবলই আশাকৰে নিতে
হেৰুৱা মাণিক সপোনত।

দিঠকক আশা কৰি মিছা,
নেমেলিবা হিয়াৰ দাপোণ,
সপোনকে লোৱাচো সৰটি
সপোনেই তোমাৰ আপোন।

অতীত মাধুৰী

লৰালি সপোন মায়া
মিছাকৈয়ে আহি আহি
ঘূৰ কিয় চাৰি কাষে
মোৰ?

সকলোটি আছে একে,
মাথো সেই 'মই' নাই
আৰু সেই কল্পনাৰো
ওৰ।

নুশুনো এতিয়া কিয়
আকাশে বতাহে উঠা
শৈশৱৰ সুমধুৰ
গান।

জোন বেলি তৰা দেখি
তাহানিৰ দৰে কিয়
নাচি মোৰ নুঠে মন
প্ৰাণ

অতীত মাধুৰী ছাঁয়া

নেলাগে আহিব অই,
নাই তোক সামৰোঁতা
জন।

কঠোৰ হেঁচাত পৰি
সি যে আজি মৰি গ'ল,
হিয়া তাৰ পৰি গ'ল
চন।

কলীয়া ডাৱৰ নামি,
সোণালী সূৰ্য্য ঢাকি,
আন্ধাৰতে এৰি থৈ
গ'ল;

ঘনে হিয়া ভেদি উঠা
সোঁৱৰণী সুৰ তাৰ
শ্মশানত মাথো পৰি
ৰ'ল!

গুপ্ত বেকত

গছৰ ডালত বহি এহালি চৰায়ে
ঠোঁটতেই ঠোঁটটি লগালে,
সেইদিনা জগতৰ নিজান চুকত
মৰমৰ বাতৰি বিলালে।

পাতৰ আঁৰত ফুলে আঁৰতে নৰই
উলাহতে হিয়া মেলি দিলে,
কেনিবা লুকাই থকা পখিলাটি পৰি
চেনেহৰ মৌটুপি পিলে।

পাখিত পোহৰ সানি আকাশ তলত
ৰংমনে পখিলা উৰিলে,
বসন্তৰ ধীৰে বোৱা জুৰ মলয়াত
কুঁহিপাত আপুনি কঁপিলে।

ৰূপালী ৰহণ সানি প্ৰাণৰ উছাহে,
নৈয়ে গই সাগৰ চুমিলে,
হিয়া ভৰা আশা কলই অনন্ত বুকুত
আবেগত আপুনি চাপিলে।

অথিৰ প্ৰাণত এটি আনন্দৰ ধাৰা

বই ধীৰে হিয়া উথলালে,
সৰগৰ জিলিঙনি মৰতত পৰি
প্ৰকৃতিৰ জেউতি চৰালে।

নিৰলে নিজানে কোন প্ৰেম মন্দিৰত
কোনে ক'ত থাপনা পাতিলে,
গুপ্ত প্ৰেমৰ বাণী আপুনি প্ৰকাশি
জগতত খলক লগালে।

শেহৰ বীণ

আজি মই সামৰিলো গান,
ফাগুনৰ ফুলনিত সমীৰৰ বুলনিত,
নুঠে মোৰ হিয়া ভৰা তান,
মাৰ গ'ল জীৱনৰ গান।।

ৰিগি ৰিগি আশাৰ পোহৰ,
মিচিকি হাঁহিৰে চাই দূৰতে আঁতৰি যায়,
মাথো মোৰ নাচাপে ওচৰ,
সুদূৰৰ উজল পোহৰ।

নামানিবা পুৱাৰ সপোন,
কুলু কুলু গীত গাই নইখনি বই যায়,
কোনো কাৰো নহয় আপোন,
মিছা মোৰ মায়াৰ সপোন।।

অভিমান অন্তৰত লই
জীৱনৰ বাট বুলি চেনেহৰ কুসুম তুলি
মিছাতে গুঠিলা মালা বহি অকলই,
অভিমান অন্তৰত লই।।

পচিমত বেলি মাৰি যায়,

সোঁৰৰণী

গছৰ ডালত পৰি মৰমৰ পখীটিয়ে
উৰি উৰি গাই গ'ল গান,
আহিলো আহিলো বুলি শুকালে ফুলৰ কলি,
সুখ সপোনৰো অৱসান।

জাৰৰ কুঁৱলী নামি ঢাকিলে ধৰণী খনি
সৰা পাত উপচি পৰিল,
আকাশে বতাহে আজি বিষাদৰ সুৰ তুলি
বেদনাৰ বাঁহীটি বাজিল।

হিয়াৰ মাজত জলা চেনেহৰ বাস্তি গছো,
কোনে যেন দিলে নুমুৱাই,
মৰম আঁতৰি গ'ল, মনৰ হেঁপাহ ৰ'ল,
সোঁৰৰণী কান্দিছে বিনাই।

বাটৰ শেহত

আহি ভাগৰত ঘাটৰ পাৰত
বহে বাটৰুৱা মোৰ,
পুৱাৰ কিৰণ নউ দেখোতেই
বাটৰো পৰিব ওৰ।

আন্ধাৰে পোহৰে হাঁহি কান্দোনত
বাটৰুৱা আগুৱাই;
কমিও নকমে বুকুভৰা আশা
হিয়াত উথলি যায়।

এই বাটে দিয়ে অৱশ চৰণে
কত আহি কেনি গ'ল,
দূৰি বনত চৰণৰ চাপ
দুটি এটি মাথোঁ ব'ল।

ভৰ দুপৰত কেনিবা ডাৱৰে
কলীয়া ঢাকোন মেলি;
পোহৰ লুকাই ঢাকিলে বেলিটি
আশাৰ কিৰণ ঠেলি।

বুঢ়া লুইতেও ফেনে ফোটাকাৰে

নিছিগা ধাৰেৰে বব
কোনে জানে কেনি, নিজেও নাজানো,
বাটৰুৱা ক'ত বব?

আন্ধাৰে সাৱটি ললে আন্ধাৰক
উঠিলে পলয় বান
দিশা হেৰুৱাই বাটৰুৱাটিৰ
ভয়ত আকুল-প্ৰাণ।

পূৱাতেই উঠি বুলিছিল বাট
উলাহ ওপচা প্ৰাণ,
দুধাৰে বাটৰ শুনি বননিৰ
কুলি কেতেকীৰ গান।

এনি তেনি ঘূৰি অলিয়া বলিয়া,
বিচাৰি ফুৰিছে পথ;
আন্ধাৰত কেনি কোনে জানে ক'ত
চলে নিয়তিৰ ৰথ।

মনৰ গোপন সপোনৰ ছবি
দিঠকত পাব বুলি;
দূৰণি সুৰত উজলি উঠিল,
আশাৰ কুসুম ফুলি
আহি কত জনে সাৱটি বাটত,

মৰম বাতৰি দিলে,
কোনোৰে আকৌ নিকৰুণ ভাৱে
মৌকণ চুহি নিলে।

বাটৰ চিনাকি নেপালে এটিকো
একণি পোহৰো নাই;
গভীৰ বনত অকলে অকলে
ফুৰে বাট খেপিয়াই।
চাপিলে যেতিয়া বাটৰ শেহত
নুমালে সৰগী বাতি,
তাৰ জীৱনত নুপুৱাই আৰু
দুখৰ আন্ধাৰ বাতি।

দিনৰ শেহৰ হেঙুলীয়া ৰেখ
পছিমত পমি যায়;
সেয়ে আন্ধাৰত সিপাৰৰ ঘাট
ৰিণি দেখুৱায়।

মোৰ সৰগ

লাগে মোক অকলশৰীয়া কৈ
এখনি সৰগ,
একাকাৰ য'ত
আকাশ পৃথিৱী দুয়ো,
নিৰাধাৰ জীৱন বিহগ।

চউ পাশে য'ত
বেৰি লই ভক্তজনে,
কাণে কাণে নকৰে গুঞ্জন।

নিন্দা বচনেও
যাৰ বজ্ৰ প্ৰাচীৰত
উফৰি উফৰি কৰে ৰণ।

সজল চকুৰে স'তে
নাহে কাষলই,
এষাৰি আয়ে দেহি মাত,
হুমুনিয়া লাগি লাগি
বতাহ তপত কৰি,
পোৰণিও নোতোলেহি গাত।

আহি কোনোজনে
নলয় দুখৰ ভাগ,
হৰিষতো নিবিচাৰে লগ,

লাগে মোক
তেনেখনি
নিজান সৰগ !

গালে মই গান
নোটোকে চকুৰ পানী
কোনো জনে সমবেদনাত,

সুৰৰ ৰাগীত
কাৰো যেন অন্তৰত
নুঠে টউ নিৰাশা আশাত।

সুৰ বিশাৰদে
ভাল বেয়া ভাল মান,
বিচাৰিও নকৰে ব্যাঘাত।

দূৰ বিদূৰতো
হকে বা বিহকে নুঠে
মোকলই জল্পনা কল্পনা,

মোৰ ভুলবোৰে

নোদোহাৰে ভুল কৰো
মোৰ বাবে নাপায় বেদনা ।

সিখন সভাত
মোৰ গান ময়ে গাওঁ
শুনি শুনি ময়ে তল যাওঁ ।

গানৰ শেহত
শুনোতা গাওঁতা দুয়ো,
একে হৈ পাৰকে নাপাওঁ ।

যেনি চাওঁ তেনি
মইহে অকলশৰীয়া মোৰ
নেহেৰুৱা লগ,

লাগে মোক
তেনে খনি
নিজান সৰগ ।

কবি

(আমি) সপোনৰ সুৰ ভাবৰ লহৰ
জগতত তোলো আনি,
চেনেহ কুসুম ফুলাওঁ যতনে
প্ৰেমৰ সৌৰভ সানি ।

জীৱন সাগৰ নিৰজন তীৰ,
ফুৰোঁ তাত অকলই,
লাজুকী জোনায়ে আমাকেই চায়
মেঘৰ ওৰণি লই ।

সংসাৰ বিৰাগী, সংসাৰ তিয়াগী
সংসাৰ মাজতে থাকোঁ,
সৃষ্টি পাতনিৰ ভঙা পতা ছবি
মনৰ মাজতো আঁকো ।

(আমি) সপোন বলিয়া দিঠক ৰাজ্যত
থাকো একেখিৰে চাই,
আমাৰ প্ৰাণৰ বীণৰ জোঁকাৰে
জগত কঁপাই যায় ।

অকলশৰীয়া

কপৌৰে দিয়েহি গছৰ ডালত বহি,
অকলশৰীয়া হই লগৰী বিচাৰি
জাৰৰ বতাহ বলি সৰাই গছৰ পাত,
নই খনি বই যায় আপোন পাহৰি।

সোণালী কিৰণ সানি, পুৱাতেই পাখি মেলি,
উৰি গ'ল দুয়োটিয়ে সৰগ ধিয়াই;
আন্ধাৰ নামিল আহি, লগৰী নাহিল চাপি
কোনে জানে কেনি উৰে বাট হেৰুৱাই।

আহিব আহিব বুলি, চেনেহৰ সুৰ তুলি,
আশাৰ মোহিনী ছবি আঁকে অন্তৰত,
হয়তো আহিব বুলি পুনু দুয়ো এক লগে
কটাব গোটেই ৰাতি একোটি ডালত।

নহলেবা আন্ধাৰত কেনিবা আঁতৰি যাব
জনমত দেখা আৰু দুনাই।

বিষাদৰ এটি সুৰ মাৰ যাব অসীমত,
নীৰৰ প্ৰকৃতি ৰব একেথিৰ চাই।

হেৰোৱা সুৰ

বসন্তৰ মলয়াৰ সতে
যৌৱনৰ মাধুৰী মিলাই
কোন আহি কেনি গুচি গ'ল
অন্তৰৰ আবেগ তোলাই।

জাৰকালি সৰা পাত চাই
থাকে গছ নীৰৱে নিৰলে,
চেনেহৰ সুৰ হেৰুৱাই
থাকো মই একাষে অকলে।

বই থকা কালৰ সোঁতত
জহ জাৰ বাৰিষা আহিব,
কুঁৱলীৰ ওৰণি গুচাই
ফাগুনৰ সপোন নাচিব।

গছে গছে কুঁহি ফুল পাতে
সপোনাৰ সুষমা ঢালিব,
অজানৰ অচিন পখিয়ে
মৌসনা মাতেৰে মাতিব।

বতাহত সৰু টৌ তুলি,
নাচি নাচি নই খনি যাব,
সাগৰৰ বুকুত লুকাই
মৰমৰ বাতৰি বিলাব।

সকলোৱে পাব সকলোটি,
কাৰো ক'তো একো নেহেৰায়,
মাথো মোৰ চেনেহৰ সুৰ
জীৱনত নেবাজে দুনাই।

আবেলিৰ চিনাকিলৈ

চকুৰ পানীৰে সতে জীৱনৰ নাওখনি
নিৰলে এৰিলো আজি সুৰৰ সোঁতত,
দূৰৰ বতাহে পাই নিয়ে তাক উটুৱাই
কোনে জানে কেতিয়ানো চাপিব ঘটত।

পুৱাতে ওলোৱা বেলি পছিমত মাৰ যায়
ৰাতিৰ আন্ধাৰ নামি ঢাকেহি ধৰণী
পোহৰত আন্ধাৰত অবিৰাম গতি ধৰি
একেটি সুৰতে মোৰ চলে নাওখনি।

অজান পুৰীৰ সুৰ বতাহত কঁপি উঠি
দূৰতে বলিয়া কৰি পৰাণ কঁপায়।
মৰমৰ মৌ মাত মাথো মায়া মৰীচিকা,
সোণৰ হৰিণা মোৰ বনত হেৰায়।

নিজেই নোৱাৰো কব কত দিন কত ৰাতি,
কেনেকৈ মাৰ গ'ল কালৰ কোলাত;
হাতৰ মুঠিত লোৱা সৰা ফুলো সৰি যায়,
মিছাতে বোটলো ফুল নিৰাশা আশাত।

লুকালে আঁৰত কেনি পুৱাৰ কিৰণ কণা,

আশাৰ জেউতিকণো নুমালে বাটত,
অকলেই উটি যাওঁ আবেলি বেলিকা আহি
কোন তুমি গুৰি ধৰি বহিলা নারত?

আজি যত জীৱনৰ মায়া ছবি সপোনৰ
আপুনি মূৰতি ধৰি উজলি উঠিল
তোমাক পিন্ধাম বোলা বেদানত জঁই পৰা
মালাধাৰি ঠন ধৰি জিলিকি পৰিল।

নাহিলা ইমান দিনে নুঠিলা নারত আহি
লগৰ লগৰী হৈ প্ৰথম পুৱাত,
জীৱন কুসুমে মোৰ পুৱাৰ পৰশ পাই
মেলিলে যিদিনা পাই নতুন আশাত

নোৱাৰি থাকিব আজি বিষাদৰ বিননিত,
নামি আহি অকুলত চিনালাহি কুল,
আৰু কি গোটাম মই কোঁচ ভৰি জীৱনত
বকুল বনত বহি তলসৰা ফুল।

জীৱন জেউতি

(১)

গোটোৱা গোলাপ কলি
থাকোতে সময় সখি,
জীৱনৰ সোঁত বলি যায়।
যিটি ফুলে হাঁহি আজি
ফুলনি ফুলাই তোলে,
কালিলৈ পাহি মেলি নেহাঁহে দুনাই
সময়ৰ সোঁত বলি যায়।

(২)

পুৱাতে ৰথত উঠি
আকাশত বেলিটিয়ে
ঢালি দিয়ে সোণালী কিৰণ;
দুপৰীয়া পাৰ হলে
উছাহ মোলান পৰি
পছিমত জিলিকাই হেঙুলী ৰহণ,
আঁতৰিল পুৱাৰ কিৰণ।

(৩)

জীৱনৰ লগে লগে
তপত তেজৰ সোঁতে

পৰাণত কঁপনি তোলায়,
নতুন ৰহণ ঢালি
অন্তৰ আকুল কৰি
চিকিমিকি কিৰণত মন নচুৱায়।
ভাবোঁ যেন হঠাতে হেৰায়।

(৪)

আবেলি আহিলে ধীৰে
আন্ধাৰৰ আৱৰণে
জগতৰ জেউতি কমায়,
বিষাদ কালিমা নামি
জীৱন বীণত হেৰা,
সন্ধিয়াত পূৰবীৰ ৰাগিনী বজায়,
অতীতৰ স্মৃতি সোঁৱৰাই।

(৫)

পুৱাৰ কিৰণ সানি
গোলাপৰ মালা ধাৰি
লোৱা তুমি ডিঙিত মেৰাই,
ফাগুনৰ মলয়াত
পৰাণ মিলাই দিয়া
জীৱন ফাগুন সোণ নাথাকে সদায়,
অৰুণ কিৰণ কণা কেনিবা লুকায়!

সময়ৰ সোঁত বৰি।

মৰম

মোৰ যে মৰম সখি গোলাপ পাহিৰ দৰে
ফুলে হিয়া ফুলনি শুৱায়
ফাগুনৰ বতাহত প্ৰেমৰ ৰাঙলী বোলে
হিয়া মোৰ ৰঙেৰে বোলায়।

শুৱনি সুষমা ঢলা ধৰণী উজল কৰা
সপোনত বিধাতাৰ দান,
সঙ্গীতৰ সুৰ তুলি অন্তৰ আকুল কৰা,
তুমিয়েই জীৱনৰ গান।

নগৰ সাগৰ হব, সাগৰ শুকাই যাব
বগা বালি বতাহে উৰাব;
পৰ্ব্বত কুমলি গই কোনোবা এসুঁতি হই,
কেনিবাদি আপুনি লুকাব।

চেনেহ নিজৰ মোৰ একেটি সুৰতে বই
মৰুত তুলিব মধু তান।
মৰমৰ পটখনি সদায় উজলি ৰব,
কেতিয়াও নপৰে মোলান।

খন্তেক আঁতৰি যদি আহিছো লাহৰী মোৰ,

খন্তেকলে মাগিছো মেলানি,
নিৰলে নিজানে বহি হিয়াৰ দাপোন মেলি
হেঁপাহেৰে চাম ছবি খনি।

দূৰ দূৰণিতো যদি থাকো কেতিয়াবা সোণ,
কাষ চাপি আহিম দুনাই,
প্ৰেমৰ সৰগ দুয়ে পাতিম ধৰাতে মিলি
নিতে নিতে চেনেহ বিলাই।

আবেলিৰ সপোন

আছিলো একাষে মই নিজকে সামৰি লই
জগতৰ নিজান চুকত।
গছ নাই লতা নাই শুকান বতাহ বয়
নিকৰুণ মৰুৰ মাজত।

সোণৰ পদুম মোৰ আপুনি মৰহি গাই
ঠাৰি ছিগি মাটিত পৰিল।
তাহানিয়ে হিয়া ভৰি বিলোৱা সুবাস তৰা,
বতাহত কেনিবা উৰিল।

সিপাৰত উলাহৰ মোহন মুৰুলি বাজে,
ইপাৰত নিৰাশা আন্ধাৰ।
ইয়াতেই এৰি মোক পাৰ নাওখনি গই
কেতিয়াবা পালেগৈ সিপাৰ।

হিয়াৰ তেজৰ বোলে নই খনি ৰঙা কৰি,
বই যায় বিষাদৰ সুৰ।
অপূৰণ বাসনাৰ আবেগতে অকলই
উটি উটি যাওঁ বহুদূৰ।
এনেতে আহিলা তুমি চেনেহৰ পাল তৰি
মৰমৰ নাওখনি বাই,

দুখনি কোমল হাতে বুকুত সারটি লৈ
ললা মোক কাষলে চপাই।

মৰুত ফুলালা ফুল বোৱালা মলয়া বা
বসন্তৰ পৰশ আনিলা।
বিষাদ কুঁৱলী ঠেলি মৰম কিৰণ মেলি
হিয়া মোৰ উজল কৰিলা।

মৰমৰ পখিটিয়ে অতীতৰ সুৰ তুলি
চেনেহেৰে কৰিলে আপোন,
জিলিকি উঠিল পুনু আবেলি পৰত আজি
জীৱনৰ হেৰোৱা সপোন।

আজি মই সৰ্বহাৰা, ৰিক্ত পৰাণত মোৰ
দিবলই একোটিকে নাই।
নিজকে আপোন কৰি হিয়াৰ চেনেহ কণি
লোৱা যেন সাদৰী সোণাই।

শেষ অনুৰোধ

ধৰণীৰ কোলা এৰি আঁতৰি যেতিয়া যাম,
থোৱা যেন তুমি মোক স্মৃতি মন্দিৰত।
তোমাৰ চকুলো দেখি যদিবা জগতে হাঁহে,
মনে মনে মচি থ'বা মনৰ মাজত।

নতুন সোঁতৰ ধাৰে অতীত উটাই নিয়ে,
সপোন মৰহি যায় নতুন পুৱাত।
উছাহত ভোল গই নেপাহৰা কথা মোৰ,
লুকুৱাই থবলই তোমাৰ হিয়াত।

উলাহ উপচি পৰা তোমাৰ বীণত নিতে,
উঠক শতক গান লগৰী লগত
মোৰ এই জীৱনৰ চাপিলে সন্ধিয়া কাষ,
বজাবা পূৰবী সূৰ নিজান চুকত।
দুদিনীয়া সংসাৰত বিষাদৰ কুঁৱলীত
অস্তৰ উজলি উঠে চেনেহী ভাষাত।
দুদিন ধেমালি কৰি কেনিবা আঁতৰি যায়,
মৰণ মধুৰ হয় মৰম আশাত।

নালাগে

নালাগে ৰচিব মোৰ জীৱনৰ শেষ শয্যা
সেউজীয়া শান্তিময় ধৰণী কোলাত।
অশান্তিৰ সোঁতে যাৰ জীৱন উটাই দিলো
নালাগে নুমুদো চকু শান্তিৰ আশাত।

নালাগে চাপিব কাষ দুধাৰি চকুলো লই,
নিজকে আবৰি থোৱা নিজৰ সুখেৰে,
অভাগাৰ প্ৰাণ বায়ু শূণ্যত মিহলি হলে
আদৰ মেলানি কিয় মিছা চকুলোৰে?

চেনেহ ফুলৰ মালা নালাগে যাচিব আনি,
সুখৰ দুখৰ সীমা অনন্তত লীন।
জীয়াই থাকোতে যাক নাভাবিলা এটিবাৰো,
শেষত নালাগে বাব বিষাদৰ বীণ।

সাগৰৰ বুকুতেই জীৱন লুকাই থক
বিশাল জলধি ৰাশি গৰজি উঠক;
চাৰি কাষে চৌবোৰে চিন স্মৃতি নুমোৱাই
বাহু মেলি মেলি যেন সাৱটি ধৰক।।

প্ৰেমৰ পোহৰ

চেনেহৰ পখী যুৰি অনন্তৰ পিনে,
উৰি যায় সন্ধিয়া পৰত,
“যাওঁ আমি জলে য'ত সেই দেশলই
শুকতৰা পুৱা পোহৰতা।”

বিদায়ৰ শেষ বাণী বাজিল বুকুত
হিয়া মোৰ উঠলি উঠিল,
বিৰহ মিলন ছবি দূৰ অতীতৰ
আজি পুনু জিলিকি পৰিল।

দেখিলা দুনাই সেই প্ৰাণৰ সপোন,
ছায়াময়া সাগৰ তীৰত,
কেনিবাদি উটি অহা মৰমৰ সুৰ
ৰিগি ৰিগি পৰিল কাণত।

বাহিৰত জাৰ কালি বলিয়া বতাহে
সৰাপাত দিয়ে ওপচায়,
ওপৰত আন্ধাৰৰ কলা ঢাকনিয়ো
নামি ধীৰে পোহৰ লুকায়।

ভিতৰত অকলই পঁজাৰ তলত,

ধৰো মই বিষাদৰ গান।

কোন সুদুৰত মোৰ হেৰাল সপোন
সুমধুৰ জীৱনৰ তান?

ভাগৰত লালকাল অৱশ পৰাণ,
চকুযুৰি যায় মুদ খায়
সপোনত কোনে যেন আন্ধাৰ ৰাতিত
চেনেহৰ পৰশ বুলায়।

সাৰ পাই উঠি দেখো উজলে ধৰণী
চিকমিক পুৱা কিৰণত,
আকাশে বতাহে এটি নতুন জীৱন
উৰি উৰি ফুৰে উলাহত।

চকুলো দুখাৰি দেখি সুৰুয কিৰণে
চুমি মোক বাতৰি বিলায়,
“মিছাতে বেজাৰ কিয় প্ৰেমৰ পোহৰ
একেৰাহে জলিব সদায়।”

ন আৰু পুৰণি

(১)

বই যায় এছাটি বতাহ
নতুনৰ বাতৰি বিলাই,
জগতৰ অতীতৰ স্মৃতি,
পুৰণিৰ পৰাণ কঁপাই,

(২)

কোনো জানে কেনিনো বগায়,
মৰমৰ লতাডালি মোৰ,
শিৰা নাই, গুটি নাই তাৰ,
সুবাসেৰে অন্তৰ বিভোৰ।

(৩)

ওপৰত জিলিকে পোহৰ
নামে ধীৰে তলত আন্ধাৰ;
নতুনত পুৰণি পাতনি
ছবিখনি আশা নিৰাশাৰ।

(৪)

এৰি দিয়া সকলোটি আজি,
চলি থকা ৰীতি জগতৰ,

আমি মাথো যাওঁ আঙুৰাই
গাই গীতি প্ৰেম, মৰণৰ ।

সপ্তমীতে আঁউসী

শৰতৰ পূৰ্ণিমাৰ ধুনীয়া জোনাক সানি
মধুৰ হাঁহিটি লই লাবনি মুখত,
চাপিছিল কাষ মোৰ বিয়লি বেলিকা আহি
অকলে বোলোতে বাট জীৱন পথত ।

সেইদিনা জোনে মোৰ বেচিকে ৰূপহী হই
ৰঙৰ ৰূপালী ধাৰা বোৱালে ধৰাত,
আধা মেলা হাত খনি হেঁপাহে সাতটি ধৰি
আগবাঢ়ি গলো মই নতুন আশাত ।

ভাগৰুৱা পৰাণত ছঁয়াময়া সুখছবি,
আপুনি দূৰতে যেন জিলিকি উঠিল ।
উলাহৰ সুৰ এটি অতীতৰ বুকু ভেদি
নিজৰি নিজৰি বই বিয়পি পৰিল ।

অতীতৰ অচিনাকি, আজিছেঁ চিনাকি হ'লা,
হিয়াৰ বেহানি লই পাতিলা পোহাৰ;
চেনেহৰ বস্তুি গছ জ্বলাই সুৱদী হাতে
গুচালা হিয়াৰ মোৰ নিৰাশা আন্ধাৰ ।

এনেতে হঠাতে কেনি এছাটি পছোৱা বলি,

চেনেহৰ বন্তি গছ দিলেহি নুমাই,
যেতিয়া সময় আহে পছোৱা আপুনি বলে
তুমিও নোৱাৰা কব মোৰো দোষ নাই।

পূবেদি ওলোৱা জোন পছিম ডাৱৰে আহি
ধীৰে ধীৰে লুকোৱালে কলীয়া কোলাত,
সপ্তমীতে আঁউসীত আপোনাকে হেৰুৱাওঁ,
আন্ধাৰে আবৰি ধৰে চকা মকা বাট।

দুখৰ নিশাহ লাগি
ওপঙি ওপঙি
চঞ্চল কবিতাবোৰে যেতিয়া ব্যাকুল কৰে,
থৰ লগা বতাহৰো নিজৰ হৃদয়।
তোমাৰ বুকুত তেওঁ নাপাবনে চেনেহ নিলয় ?
যৌৱনৰ ৰঙীন দিনত
নোখোজা লগাব নেকি
দুখৰ মলয় ?

হাঁহি আৰু চকুলোৰ কৰুণ মিলন,
এয়ে হয়! মানৱ জীৱন,
খন্তেকীয়া কিৰণত,
প্ৰাণৰ পখিলা নাচে,
খন্তেকৰ মধু পৰশন,
তাৰ পাচে অশ্ৰু বৰিষণ।

দুদিনীয়া মানৰ জীৱন ।।

যৌৱন উথলি উঠে সেই পোহৰতে,
সুখৰ চৰায়ে গায় গান ।
কোনোবা দেশৰ পৰা উলাহত উঠি আহে,
নজনা নুশুনা এটি গান,
আবেগত আকুল পৰাণ ।
সুখৰ চৰায়ে গায় গান ।।

হৃদি সৰগত হয় মাধুৰী বিকাশ
ইন্দ্ৰধনু সাত বৰণীয়া,
প্ৰেমৰ সজুলি আনি,
সাজে ঘৰ কৰি যুগমীয়া,
ভাবে প্ৰেম যাউতিযুগীয়া ।
ইন্দ্ৰধনু সাত বৰণীয়া ।।

বিচ্ছেদৰ বানপানী ওফন্দি উঠিলে,
চেনেহৰ ছবিটি লুকায়,
বিৰহ সোঁতত পৰি
প্ৰেমৰ মন্দিৰ ভাগে
জীৱন সাধনা উটি যায় ।
খন্তেকীয়া পোহৰ পলায় ।।

বিষাদৰ ডাৱৰত

প্ৰেমৰ কিৰণ সানি

জীৱনৰ ইন্দ্ৰধনু গঢ়ে বিধাতাই।।

ফাগুন সপোন

আজি ফাগুনৰ পুৱাতে ৰঙেৰে
ঢালিছে সুৰুয়ে সোণালী ধাৰা,
উঠাছোঁ লগৰী চোৱাঁহি এবাৰ,
ধুনীয়া ধৰণী সুখেৰে ভৰা।

অলিয়াবলিয়া, ফাগুণী মলয়া
পাতিছে মধুৰ মিলন মেলা,
মেঘে মেঘে মিলি, সাবটা সাবটি,
আকাশে বতাহে প্ৰেমৰ খেলা।

চেনেহ মদিৰা ঢালি পৰাণত,
কৰাছোঁ পৰাণ প্ৰেমেৰে পুৰ।
বিশ্ব বিয়পাই তোলাছোঁ দুনাই,
প্ৰেমৰ মধুৰ মোহিনী সুৰ।

হাবি বননিয়ে বলা দুয়ো যাওঁ,
শুনি বননিৰ পখীৰ গান,
কুলি কেতেকীৰ সুৱদি সুৰত
বনকুঁৱৰীৰ আকুল প্ৰাণ।

নাচি গছে গছে কুঁহি ফুল পাতে,

উলাহে আদৰি শৰাই ধৰ,
চেনেহী চাৰনে ফাগুণী কোঁৱৰে
মনৰ বিষাদ কালিমা হৰে।

জাৰৰ কুঁৱলী সৰা গছপাত,
আজি মলয়াই উৰাই নিয়ে
কোন সৰগৰ দেৱতা নামিছে,
নতুন বাতৰি বিলাই দিয়ে।

দূৰ সাগৰৰ আন্ধাৰ বুকুতে,
আঁতৰি অতীত লুকাই থক।
চকুৰ আগেদি সোণালী সপোনে
ৰাঙলী নিচান উৰাই যক।

পখিলাৰ দৰে ফুলে ফুলে উৰি,
নানা বৰণৰ ৰহন সানি,
দুখ বেজাৰৰ ঢাকনি গুচাই
ফুটোৱা মুখত অমিয়া বাণী।

মিলনৰ এনে শুভ লগনত
আহাছোঁ কাষলে বাঁহীটি বাই,
তোলা হিয়া ভৰি সুৰৰ লহৰী
নহলে লগন বিফলে যায়।

সোণোৱালী দেশ

(১)

আজি এই জোনালী ৰাতিত
নাওখনি মেলি দিলো মই,
লুইতৰ সুদূৰ সিপাৰে
সোণোৱালী সেই দেশলই।

(২)

হাঁহি হাঁহি সুধিছে তৰাই
অকলই অচিন পথত,
কিয় তুমি যাবা নাৱৰীয়া
আমি হ'ম সাৰথি লগত।

(৩)

আকাশৰ জোনবায়ৈ কয়,
নিয়া মোকো লগতে তোমাৰ,
ডাৱৰৰ মাজে মাজে হাঁহি
মেলি যাম ৰূপৰ পোহাৰ।

(৪)

দখিণৰ মলয়া ছাটিয়ে
উৰি উৰি বাতৰি বিলাই,

নাৰৰীয়া নকৰিবা ভয়
যাম আমি বাট দেখুৱাই।

(৫)

পৰি থাকা পুৰণি সংসাৰ,
তুমি মোৰ নহলা আপোন,
চাই থাকা নিজৰ মুখকে
মেলি লই পুৰণা দাপোণ

(৬)

ধৰণীৰ বহা বহা খিনি
চেনেহেৰে বুকুত সুমাই,
জীৱনৰ জয় মালা ধাৰি,
হেঁপাহেৰে দিয়াহি পিন্ধাই।

(৯)

তেওঁলোকে দুই বাহু মেলি,
গাই যক তোমাৰেই গান,
শুনি নিজে নিজৰ কাহিনী,
উলাহত নাচক পৰাণ।

(৮)

নিজে মই আচুতীয়া হই,
আছিলো অকলে নিৰাশাত,

নপৰিল তোমাৰ চাৰনি
দুখীয়াৰ নিৰলা পঁজাত।

(৯)

সিকাৰণে অকণো বেজাৰ,
আজি মোৰ নাই অন্তৰত,
সুন্দৰৰ মধুৰ আহ্বান
ৰিণি ৰিণি পৰিছে কাণত।

(১০)

নাওখনি মেলি এটিবাৰো
পিচলই নাচাও দুনাই;
অতীতৰ অতীত কাহিনী
থক আজি পাততে লুকাই।

(১১)

বতাহত সৰু চউ তুলি,
নৈখনি ধীৰে বই যায়,
উলাহৰ নতুন পৰশে
নাওখনি নিয়ে নচুৱাই।

(১২)

সোণোৱালী দেশৰ ৰেখাটি

ধীৰে ধীৰে জিলিকে দূৰত;
সঙ্গীতৰ সুমধুৰ সুৰ
উৰি উৰি আহে বতাহত।

(১৩)

অতীতৰ বিষাদ কালিমা
বতাহতে কেনি উৰি যায়;
সাঁচতীয়া নিৰাশা আন্ধাৰ
কোনে আহি দিয়ে পোহৰাই।

(১৪)

চেনেহেৰে বুকুত সৱটি,
কোনে যেন কাণে কাণে কয়,
নাৱৰীয়া পালা বহু দুখ,
আহা আহা মোৰ কাষলই।

(১৫)

মিছাকৈয়ে মায়াৰ মোহত
সপোনক কৰিলা আপোন,
চাবলই নিজকো এবাৰ
আন্ধাৰত নাপালা দাপোণ।

(১৬)

সোণোৱালী উজল পোহৰে
আঁতৰাব যত দুখ ক্লেৰুশ;
আজি তুমি বুকুৰ মাজত,
- ইযে মোৰ সোণোৱালী দেশ।

আশা

মোৰ চিৰ জনমৰ চিৰ চেনেহৰ
যত অপূৰণ আশা
হয়তো কাৰোবাৰ মধু পৰশত
পাব কেতিয়াবা ভাষা।

দেৱৰ আশীষ হয়তো নামিব
ফুলাব শুকোৱা কলি,
মাথোঁ মই যাম কেনিবা আঁতৰি
হম ধৰণিৰ ধূলি।

সোণৰ সৰগ

এই ধৰণীৰ প্ৰতি ধূলিকণে
সোণৰ সৰগ গঢ়ে
মৰণ বিজয়ী প্ৰেমৰ সুৰত
অমৃত উথলি পৰে।

সমাপন

সপোনত হেৰাপোৱা ধন
দিঠকত কোনে ক'ত পালে,
কল্পনাৰ মায়া কাননত
কিনো বীণ কোনেবা বজালে,
জীৱনৰ আবেলি বেলিকা
আজি তাৰ নকৰো বিচাৰ,
মাৰ যক অন্তৰতে যত
সুখ দুখ আশা নিৰাশাৰ।

সমাপ্তি

ব্লগ অসম (blogasom.blogspot.com) ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ।

প্ৰকাশ : ২৬-১০-২০১৭

এই গ্ৰন্থখনৰ লগত জড়িত যিকোনো বিষয়ৰ বাবে নাইবা অসমীয়া

ই-কিতাপ সংক্ৰান্তীয় অন্যান্য বিষয়ৰ বাবে অনুগ্ৰহ

কৰি "nibirborpuzari@gmail.com" ত যোগাযোগ কৰক। অসমীয়া

ই-কিতাপৰ প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰত সহায় কৰাৰ বাবে ধন্যবাদ।